KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje $2.50
Pietų Amerikoje 3.00
Kanadoje 3.50
Pusei Metų:
Amerikoje $1.25
Pietų Amerikoje 1.50
Kanadoje 1.75
Apskelbimų kainų klauskite laišku. Kreipiantis su kokiais nors reikalais adresuokite:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER — — — — — — — — — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY
Represents over 75,000 Lithuanians in New England, and about 1,000,000 in the United States
THE BEST ADVERTISING MEDIUM
Advertising Rates on Application
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 28. | Keleivio Telefonas SOUth Boston 3071 | SO. BOSTON, JULY, LIEPOS 11 D., 1945 M. | "Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879. | Atskiro Numerio Kaina 6 centai. | METAI XL

Alijantų Ginčas su Rusais Berlyne

KAS MAITINS BERLYNO VOKIEČIUS?

Rusai užėmė didelę dalį Vokietijos, kuri anksčiau buvo amerikiečių ir anglų valdoma, o, mainais, rusai įsileido anglų, amerikiečių ir francuzų kariuomenės dalis į Berlyną. Visi sąjungininkai sutarė Berlyną valdyti bendrai. Bet dabar rusai reikalauja, kad anglai ir amerikiečiai patys maitintų tas Berlyno miesto dalis, kurias jie valdo. Tatai reiškia, kad anglai ir amerikiečiai turėtų gabenti maistą vienam milionui 700 tukstančių žmonių iš Vokietijos vakarų, kur maisto visada trukdavo ir negautų visai maisto iš rytinės Vokietijos, kur maisto visuomet buvo perteklius. Dėl to klausimo Berlyno padalinimas į atskiras valdymo sritis susitrukdė. Liepos 5 d. musiškiai jau turėjo pradėti šeimininkauti savo miesto dalyje, bet rusai neleido jiems miesto valdymo perimti. Amerikiečiai iškabinėjo skelbimus miesto gyventojams, o rusai juos nuplėšė.

Anglai skelbia, kad rusai visą Berlyną apvalė nuo mašinų, visos dirbtuvės tuščios ir telefonai iš namų visur išimti. Anglai ir amerikiečiai galvoja apleisti Berlyną visai, bet gal dar bus susitarta. Jei nepavyktų visai susitarti dėl Berlyno maitinimo, tada "didieji trys" turės tą klausimą išspręsti.

DA VIENAS "ČARTERIS"

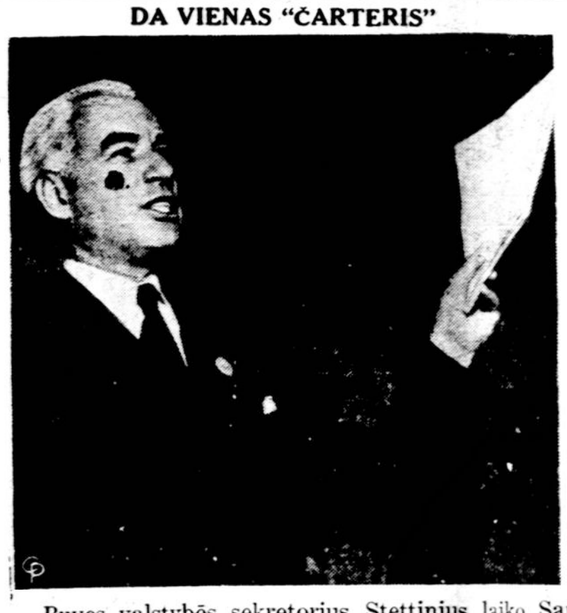

Buvęs valstybės sekretorius Stettinius laiko San Francisco konferencijoj priimtą Jungtinių Tautų Čarterį pasaulio taikai išlaikyti. Bet rašalas ant to čarterio da nenudžiuvo, o Rusija jau atplėšė plotą žemės nuo Čekoslovakijos ir dabar kimba prie Turkijos.

LENKAI JAU ĮSIVERŽĖ ČEKOSLOVAKIJON

Juodas sklypas šiame žemėlapy parodo čekoslovakų Ciešiną, į kurį šiomis dienomis įsiveržė bolševikų vadovaujama lenkų armija. Po pereitojo karo Ciešinas buvo priskirtas prie Čekoslovakijos, bet 1938 metais, kai Hitleris užpuolė Čekoslovakiją, Ciešiną užėmė lenkai. Per karą jį buvo okupavę vokiečiai, o dabar jis virto ginčijama teritorija ir lenkai vėl pavartojo smurtą. Čekoslovakų delegacija išvyko tuo reikalu Maskvon.

Ką dabar darys lenkų armija?

Ji turi 250,000 kareivių po alijantų vadovybe

Londoniškė Lenkijos valdžia turi 250,000 kareivių armiją, kuri iki šiol kariavo įvairiuose frontuose po alijantų vadovybe. Dabar, kai alijantai pripažino naują Lenkijos valdžią, kuri buvo sudaryta pagal Maskvos planą, londoniškė lenkų vyriausybė pareiškė protestą ir atsišaukė į savo armiją, kad ji pasiliktų jai (londoniškei vyriausybei) ištikima ir remtų jos teisę kalbėti tautos vardu.

Alijantai tuo tarpu siulo lenkų armijai dvi propozicijas: arba grįžti namo ir padėti Lenkijai atsistatyti, arba pasilikti po Anglijos vėliava.

Kurį pasiulymą lenkų armija pasirinks, tuo tarpu da nėra žinios.

FARMERIAI, SAUGOKIT GALVIJUS

Vis dažniau skaitome policijos pranešimus apie gyvulių vagystes. Pasitaiko, kad farmeris nuėjęs į savo ganyklą pažiurėti gyvulių, neranda vieno ar daugiau galvijų. Dažniausiai vagys lanko tas ganyklas, kurios yra toli nuo farmerio namų. Mat, tada vagys turi daugiau laiko gyvulį pavogti ir pabėgti. Pasitaiko, kad vagys gyvulį papiauna ganykloje ir išsiveža mėsą, o farmeris beranda tiktai kruviną odą ir atmatas.

Dabar miestuose truksta mėsos ir mėsą lengva parduoti. Jei vagys dasigabena iki miesto, tai jau išleisti juodojoj rinkoj nėra sunku. O policijai nelengva yra tokius "mėsos kupčius" pagauti užtat, kad dabar juodasis turgus "žydi" ir pilna visokių nelegališkų mėsos pirklių.

Farmeriai gerai padarytų, jei savo galvijus daugiau saugotų.

Farmerio Vaikas.

AMERIKA PRIPAŽINO VARŠUVOS VALDŽIĄ

Amerika ir Anglija, nelaukdamos paskelbiant rinkimų Lenkijoje, pripažino Varšuvos vyriausybę, į kurią buvo įtraukti keli lenkai iš užsienių ir iš lenkiškų grupių pačioje Lenkijoje. Atrodo, kad Washingtonas ir Londonas skubėjo pripažinti Varšuvos vyriausybę, kad greičiau nusikračius "lenkiško klausimo," kurs ne mažai erzina demokratinių šalių visuomenę. Dabar bus ramiau. Rusai turės savo lėlių valdžią Varšuvoje, o demokratijos turės ramią sąžinę.

PAGAVO GIRTĄ SOVIETŲ OFICIERĮ

Vienas girtas rusų oficieris Berlyne įsiveržė į Amerikos WAC barakus ir norėjo išgvaltavoti vieną amerikietę. Mergaitė pradėjo rėkti. Riksmą išgirdo vienas kareivis amerikietis, rusą nuginklavo ir atidavė Sovietų karo policijai.

Bolševikai Grąžina Dvarų Gadynę Lietuvoje

ĮSTEIGĖ JAU 104 SOVIETIŠKUS DVARUS

New York (LAIC) — Sovietų Rusijos oficiozas "Izviestija," Nr. 50 praneša, kad jau iki š. m. kovo 1 dienos Lietuvoje buvo įsteigti 104 sovchozai, tai yra bendri valstybiniai komunistiniai dvarai. Lietuviai džiaugėsi nepriklausomybės metu pasidarę savažemiais ukininkais, dabar gi vėl grąžinama dvarų gadynė, taip lietuvius slėgusi baudžiavos metu, tik tas skirtumas, kad vietoje ponų, dabar ponaus komisarai.

Tame pat laikraštyje pranešama, kad pereitais metais uždėtosios rekvizicijos grudų, bulvių, mėsos ir pieno iš Lietuvos ukininkų jau išjieškotos.

Galima suprasti, kiek sunkumų tas sudarė Lietuvos ukininkams, nacių okupacijos, karo ir kitų sunkumų išvargintiems.

Sovietizacija ir komunistų partijos diktatura Lietuvoj

New York (LAIC)—Maskvos oficiozas "Izviestija" Nr. 93 praneša, kad Lietuvos valstybinė leidykla jau išspausdino Stalino raštus "Apie Leniną," "Apie Leninizmo Pagrindus," "Apie dialektinį ir istorinį materializmą"; taipgi išleistos Stalino gyvenimo aprašymas lietuvių kalba. Okupacinė sovietų vadovybė Lietuvoje verčia lietuvius savomis lėšomis, panaudojant savas leidyklas, gaminti propagandinę sovietinę-komunistinę literaturą. Tokių raštų dabar daugiausia ir spausdinama Lietuvoje.

To paties laikraščio Nr. 50 įdėtas pranešimas apie padėtį Lietuvoje, kuriame pirmoje vietoje pabrėžiama, kad ten gyvenimas tvarkomas pagal komunistų partijos nutarimus.

Penkeri metai nuo baisios areštų nakties Lietuvoje

New York (LAIC)—Vienu iš pirmųjų sovietų okupacinės valdžios rupesčių Lietuvoje, dar pirmosios okupacijos metu (1940 m.), buvo likviduoti patriotinės lietuvių visuomenės vadus. Naktį iš liepos 11-12 d. Lietuvoje, pagal iš anksto paruoštą planą, bolševikų buvo pravesti masiniai areštai, kurių metu buvo suimta apie 2,500 asmenų, priklausiusių įvairioms Lietuvos politinėms grupėms. Tai buvo pirmas sovietų pasirengimas rinkimams į "liaudies seimą." Po to sekė uždarymas visų nekomunistinių organizacijų ir kiti prievartos veiksmai.

Pabėgėlių padėtis Švedijoj

Stockholmas (LAIC) — Švedų vyriausybė, kaip praneša "The American-Swedish News Exchange," pavedė oficialinei svetimšalių komisijai painformuoti pabėgėlius iš Baltijos valstybių, dabar esančius Švedijoje, kad jiems, jei jie norės, bus leidžiama grįžti į savo gimtuosius kraštus. Kelionės išlaidos bus parupintos. Nors toksai pabėgėlių gryžimas esąs švedų vyriausybės pageidaujamas, tačiau **niekas nebus verčiamas gryžti.** Toliau, pabėgėliai buvę painformuoti, kad Švedijoje jiems nebusianti leidžiama jokia politinė propaganda.

Iš tos žinelės aiškėja, kad nežiurint sovietų spaudimo, švedai, nors ir priversti imtis kai kurių priemonių, vis dėl to pagerbia pabėgėlių teises į prieglaudą.

Italijos lietuviai gavo 25,000 svarų drabužių

Roma (LAIC) — Italijoje atsidurę lietuviai pabėgėliai dėkoja USA lietuviams už atsiųstus drabužius. Romoje gauta 25,000 svarų drabužių ir batų vyrams, moterims ir vaikams. Drabužiai buvo BALF'o išsiųsti kovo mėnesyje per American Relief for Italy. Tuo pačiu metu buvo išsiųsta drabužių siuntinys ir Francijoje gyvenantiems lietuviams.

Lietuvių šalpą Italijoje prižiuri Stasys Girdvainis, Lietuvos ministeris prie Vatikano.

Simonaitis laisvas

Okupuota Vokietija — Amerikos kariuomenės okupuotoje Vokietijoje atsirado Simonaitis, žinomas Mažosios Lietuvos veikėjas ir pirmas Klaipėdos krašto sukilėlių Direktorijos pirmininkas.

Iki amerikiečių atvykimo, Simonaitis buvo vokiečių kalinamas koncentracijos stovykloje.

Lietuviai pabėgėliai rengiasi leisti laikraštį

Šveicarija (LAIC)—Viename žymesnių Europos miestų susispietęs lietuvių komitetas nutarė leisti lietuvišką savaitraštį. Laikraštis manoma pradėti leisti, kai Europoje ims veikti paštas ir geležinkeliai.

Keturi kapai nacių iškankintųjų lietuvių

U. S. Okupuota Vokietija (LAIC) — Vokietijoj, Rottenburgo kapinėse yra palaidoti keturi lietuviai, mirę nacių koncentracijos stovykloje: Sitkevičius Juozas, Simerlaitis Motiejus, Malinauskas ir Milkevičius Vincas.

RUSIJOJ SUGRIAUTA DAUG NAMŲ

Baltarusijoj (Gudijoje) vokiečiai per karą sugriovė ar sudegino vieną milioną 215 tūkstančių namų. Taip skelbia Maskva.

Mirė Australijos premjeras J. Curtin

Canberroje, Australijos sostinėje liepos 5 d. mirė Australijos vyriausybės ministeris pirmininkas JOHN CURTIN. Nuo jaunų dienų J. Curtin buvo veiklus darbuotojas darbininkų judėjime, dirbo unijose, buvo redaktorium, o paskui atstovu parlamente ir Darbo Partijos vadu. Nuo 1941 metų J. Curtin vadovavo Australijos darbininkų valdžiai. Mirė širdies liga.

RUSAI LIETUVOJE

"Keleivis" jau kartą rašė, kad rusai Lietuvoje į visas atsakomingas vietas skira rusus atėjunus. Visi tarybų Lietuvos komisarai turi rusiškus vice-komisarus. Ir lietuviai komisarai ir rusai vice-komisarai yra Maskvos skiriami, bet Maskva nenori palikti lietuvius vienus, kad jie kartais nenukryptų nuo "linijos." Todėl prie kiekvieno lietuvio bolševiko yra pastatytas rusas bolševikas.

Ne tik į komisarų vietas, bet ir visur kitur pranešimuose iš Lietuvos vis dažniau užtinkame rusiškas pavardes. Vilniaus miesto galva paskirtas LEONID PUŠINIS. Tas dar iškreipė savo pavardę, kad skambėtų "lietuviškai," bet kiti nebemato reikalo to daryti. Lietuvos miškų komisaru paskirtas POMOMAREV. J. Paleckis užkabino medalius pasižymėjusiems lietuviams, kurių pavardės skamba MOROZOV, KAPRALOV ir pan. Lietuvos komsomolo instruktoriai, pasižymėję likvidavimu buvusios žemės ukio sistemos, yra LOZA, MIRONCOV, SKROL. Rokiškio komsomolo sekretorius TIMOFIEJEV pasižymėjo, kaip pačiužų sporto mokytojas.

Liepos 6 d. francuzų kariuomenė užėmė dalį Vokietijos, vadinamą Saaro sritį, kur yra daug anglių. Okupacija įvyko tvarkingai

MAŽIAU FARMERIŲ, DAUGIAU MAISTO

Per karą žmonių skaičius ant Amerikos farmų žymiai sumažėjo. Agrikulturos departamentas apskaičiuoja, kad šių metų pradžioje ant farmų gyveno tiktai 25 milionai 190 tukstančių žmonių. Tai yra 5 milionai 79 tukstančiai mažiau, negu 1940 metais.

Kur pasidėjo farmų gyventojai? 5 milionai 136 tukstančiai pametė farmas ir išsikėlė gyventi į miestus, kur susirado darbo pramonėje ar kur kitur, o vienas milionas 805 tukstančiai jaunimo iš farmų išėjo į kariuomenę. Gyventojų skaičius išsilygino šie ktiek tuo, kad ant farmų gyventojų prieauglis buvo žymus. Jis siekė per karo metus vieno miliono 907 tukstančių.

Gyventojų ant farmų sumažėjo, bet Amerikos farmeriai dabar pagamina 35 nuošimčius daugiau maisto, negu prieš karą.

2000 ORLAIVIŲ DAUŽO JAPONIJĄ

Liepos 10 d. 2000 Amerikos orlaivių nuo orlaivių nešiotojų ir iš artimųjų bazių daužė Japonijos miestus. 80 japonų aerodromų aplink Tokio buvo apmėtyti bombomis. Amerikiečiai nori išdaužyti Japonijos aviaciją, kad ji nebegalėtų kliudyti darant invaziją. Orlaivių nešiotojus saugojo galingiausieji Amerikos karo laivai. Keturius iš jų pranešimas išvardija, tai yra didlaiviai Massachusetts, Indiana, South Dakota, Iowa.

BOMBŲ LIETUS ANT JAPONIJOS

Jau virš mėnesio laiko Amerikos bomberiai kasdieną daužo Japonijos miestus, pramonės įmones, uostus, laivus ir geležinkelius. Kasdien dideli buriai sunkiųjų Amerikos bomberių ir naikintuvų skraido virš Japonijos ir numeta po kelis tukstančius tonų bombų. Jau keliosdešimts Japonijos didesnių miestų yra išgriauti ir išdeginti. Japonija ruošiama invazijai.

TITO PYKSTA IR GRUMOJA GRAIKIJAI

Jugoslavijos diktatorius Tito skelbia, kad tukstančiai slavų makedoniečių bėga iš Graikijos, kur ginkluotos bandos ir graikų milicija plėšia ir naikina makedonų kaimus. Graikijos vyriausybė sako, kad prie Jugoslavijos rubežiaus vietomis pasirodė ginkluotos makedoniečių bandos, kurios buvo sudraustos. Tito skundžiasi, kad graikai šaudo į Jugoslavijos teritoriją. Dar neaišku, ar Tito ieško rimto ginčo su Graikija, ar tai tik paprastas Balkanų sportas.

SPALIŲ 14 VISUOTINI RINKIMAI FRANCIJOJ

Francijos vyriausybė nutarė daryti spalių (octoberio) 14 d. naujo parlamento rinkimus. Naujai išrinktas parlamentas turės apsvarstyti naują Francijos konstituciją.

Per metus, iki birželio 30 d. FBI turėjo daug darbo. Federaliniai agentai susekė ir nuvilko į teismus nubausti 13,813 visokių prasikaltėlių, tame skaičiuje 10 šnipų ir 45 sabotažninkus.

FRANCIJOS KOMUNISTAI SIULO VIENYBĘ

Francuzų komunistų vadas Duclos siulo Francijos socialistams sujungti abidvi partijas į vieną ir dalyvauti bendrai rinkimuose. Socialistai dar nieko neatsakė į tą siulymą. Duclos pagarsėjo tuo, kad jis pasirašė Maskvoje parašytą laišką, kritikuojantį Amerikos komunistus. Po to laiško paskelbimo musiškiai komunistai pakeitė "liniją."

NUŠOVĖ 8 KARO BELAISVIUS

Vienas sargybinis vokiečių karo belaisvių stovykloj Salina, Utah valstijoj, nakčia pradėjo šaudyti į belaisvių barakus ir nušovė aštuonis bemiegančius belaisvius, o 20 sužeidė. Kodėl sargybinis šaudė į belaisvius, aiškinama.

NEPARDUODA GELŽKELIŲ MEDŽIAGOS ISPANIJAI

Fašistų Ispanija norėjo nupirkti Amerikoje 100,000 tonų įvairios gelžkelių medžiagos, ypač plieno bėgių. Amerikos valdžia uždraudė tą užsakymą pildyti.

APŽVALGA

KODĖL LIETUVIAI BĖGO IŠ SAVO TĖVYNĖS

Šimtai tukstančių lietuvių dabar gyvena išsklaidyti po įvairius Europos kraštus. Ypatingai jų daug Vokietijoj. Vienus tų lietuvių vokiečiai prievarta išvežė prie darbų, kitus jie už įvairias bausmes buvo ištrėmę į stovyklas, o labai daugelis patys bėgo nuo besiartinančios raudonosios armijos. Lietuvių tremtiniai įteikė Amerikos ir Anglijos karo vadovybėms Vokietijoj platų paaiškinimą, kaip ir kodėl lietuviai atsidurė Vokietijoj. Lietuvių bėgimo priežastis buvo ta, kad jie jau žinojo, kas tai yra rusų bolševikų okupacija.

Bolševikų viešpatavimas Lietuvoje 1940-1941 metais:

"... pasireiškė viešojo gyvenimo užsmaugimu ir nesiskaitymu su pagrindinėmis žmogaus ir piliečio teisėmis. Viena tik komunistų partija... galėjo veikti, kaip organizuotas vienetas, laikyti susirinkimus, turėti savo spaudą... Komunistų pravesta žemės reforma kai kuriuos ukininkus visiškai išstumė iš jų ukių, o kitus paliko tik laikinais nuomininkais... prasidėjo rusinimo politika... buvo įvesta milžiniška šnipinėjimo sistema. Visi įtariami esą naujos tvarkos priešai — o į tą kategoriją įėjo visa tauta — buvo sekiojami. Be NKVD agentų ir pačių komunistų buvo daromos pastangos į tą negarbingą darbą įtraukti ir vaikus, kad jie pranešinėtų apie savo šeimas. Niekas nebuvo tikras dėl rytojaus: kruvinos ekzekucijos, perpildyti kalėjimai, trėmimai į Sovietų Rusiją — tai buvo kasdieninė, taip kartė lietuvių tautos duona... Ukininkams, dargi mažažemiams buvo uždėta nepakeliama rekvizicijų našta... Darbininkuose, nežiurint demagoginių pastangų įrodyti, kad jie yra tikrieji krašto šeimininkai, bet koks prielankumas išblėso, nes ir jie turėjo pakelti kaskart brangstantį gyvenimą ir nuolat augančius reikalavimus nudirbti daugiau, negu kad žmogaus jėgos leidžia."

Toliau tremtinių pareiškimas kalba apie lietuvių baisią tragediją, trėmimą į Sibirą:

"Paskutinis ir karčiausis smugis ištiko lietuvių tautą, kai 1941 m. birželio 14 d... buvo pradėtas masinis lietuvių trėmimas į toliausius Sovietų Sąjungos kraštus. Sovietų agentų banda, atsiųsta šiam reikalui į Lietuvą, išvežė daugiau kaip 40,000 Lietuvos vyrų, moterų ir vaikų. Iš vėliau surastų dokumentų paaiškėjo, kad buvo suplanuota išvežti virš 700,000 lietuvių, o į jų vietą atgabenti kolonistus iš rytinių Sovietų Sąjungos kraštų."

Pabėgėlių pareiškimas sako, kad:

"... butų skaudus įžeidimas mažos, nelaimingos lietuvių tautos tvirtinti, kad lietuviai savo noru paliko savo gimtąją žemę ir bėgo į Vokietiją ne gelbėdamiesi nuo naujo bolševikų teroro ir galutino likvidavimo, o dėl simpatijų nacionalsocialistinei santvarkai... **Dėlto priverstinas tremtinių-pabėgėlių grąžinimas į Lietuvą, kol ji yra Sovietų okupuota, butų ne tik priešingas tarptautinės teisės dėsniams, bet taipgi reikštų neabejotiną grąžinamųjų mirtį.**"

Aukokite Raudonajam Kryžiui. Reikalui atėjus, jis padės ir musų broliams Lietuvoje.

KAIP GYVENA LIETUVIAI VOKIETIJOJ

"Naujienos" rašo apie lietuvių tremtinių ir bėglių gyvenimą Vokietijoj ir sako:

"Amerikos okupacijos zonoje tremtinius šelpia **JAV karuomenė**. Tie, kurie turi šiokią-tokią pastogę, mieste arba sodžiuje, gauna maisto. Kurie neturi buto arba kambario, yra apgyvendinti tam tikrose stovyklose — "Displaced Persons' Camps."

"Pradžioje šitų stovyklų gyventojus Amerikos kariuomenė aprupindavo maistu iš savo atsargų. Dabar 'Naujienos' gavo žinių, kad maistą ir kitus reikmenis tremtinių stovykloms, kurios yra Amerikos kariuomenės priežiuroje, pristato UNRRA.

"Galima tikėtis, kad panašiai yra tvarkomi tremtinių reikalai ir britų okupacijos zonoje.

"Vienas dalykas yra tikras— tai tas, kad JAV karo administracija ir UNRA apgins tas nelaimingas karo aukas nuo bado. Badu jie nemirs ir, veikiausia, gaus gydytojų pagalbą ligoje."

Vienok labai bloga yra su drabužiais. Daugumas pabėgėlių yra nudriskę, baigė nešioti paskutines drapanas, be avalinės. Čia Amerikos lietuviai turės parodyti savo gerą, brolišką širdį ir gelbėti vargstančius tautiečius.

KOKI IŠEITIS IŠ BAISIOS TRAGEDIJOS?

Lietuviai bėgliai ir tremtiniai vargsta Vokietijoje, o pasilikusieji Lietuvoje kenčia priespaudą po bolševizmo letena. Vieni yra areštuojami ir žudomi, kiti gabenami, kaip 1941 metais, į Rusijos gilumą. "Naujienos" tuo reikalu sako:

"Iki ateis taikos konferencija, kuri galutinai išspręs Lietuvos likimą, šita baisi padėtis gali privesti lietuvių tautą prie žuvimo. Todėl svarbiausis reikalas šiandien yra, kad Lietuvoje butų atsteigtas **teisės stovis:**

"Kad pasiliautų NKVD teroras Lietuvoje; kad butų sustabdyti žmonių deportavimai iš Lietuvos, ir kad butų leista jos gyventojams ramiai dirbti ir tvarkyti savo apgriautas sodybas.

"Jungtinės Valstybės ir Britanija, kurios teikė Rusijai visokią pagalbą, kada ji gynėsi nuo Hitlerio armijų, turi **teisę ir pareigą** pakelti savo balsą prieš Maskvos smurtą."

NAUJAS ČARTERIS TIK "PIRMAS ŽINGSNIS"

Pažangus laikraštis "New Leader" aptaria senate dabar svarstomą Jungtinių Tautų čarterį ir sako, kad jis reikia priimti. Čarterio didžiausias trukumas yra tas, kad jame nėra numatyta, kaip sudrausti didelę sauvaliaujančią valstybę. Kitas trukumas, kurį butinai reikia pašalinti, yra tame, kad tą čarterį galima pakeisti tik tada, jei visos didžiosios valstybės su tuo sutinka.

Vienok, nežiurint visų trukumų, čarterį reikia priimti, o Amerika turi gyvai nauioj tarptautinėj organizacijoj dirbti. Darbas parodys trukumus, o viešoji pasaulio nuomonė darys spaudimą į galinguosius ir vers juos ne naudotis piktam savo galia. Laikraštis sako, kad:

"Rusijos delegacija (San Francisco konferencijoj) vadovavo kovai, kad išlaikius blogiausias pirmykščio plano savybes."

Rusija vadovavo reakcijai ir imperializmui San Francisco derybose, tokia yra pažangių žmonių nuomonė.

PREZIDENTAS TRUMAN ŽUVAUJA

Prezidentas Truman (stačias) su savo draugais žuvauja Puget Sound vandenyse, netoli nuo Olympia, Wash.

Europos Skauduliai

Netoli Berlyno susitinka "trys didieji." Trumanas, Churchillas ir Stalinas, tartis dėl suderintos politikos Europoje ir Azijoje. Europoje prieš "didžiuosius" bus galybė klausimų, kuriuos reikės išspręsti. Svarbiausieji klausimai bus tokie:

Ką daryti su Vokietija?

Nacių Vokietija yra sumušta į dulkes ir pelenus. Vokietijos miestai išardyti, pramonė sugriauta, armija nelaisvėje, o visa Vokietija okupuota. Bet ką daryti su ta Vokietija? Ar apkarpyti jos sienas ir kam kiek duoti vokiškos žemės? Ar palikti Vokietiją vieningą, ar suskaldyti ją į kelias dalis ir padaryti iš tų dalių nepriklausomas valstybes: Bavariją, Saksoniją, Prusiją, Viurtembergą ir kt.? Kaip valdyti vokiečius dabar: ar kiekviena okupacinė armija valdys, kaip ji išmano, ar bus bendra sąjungininkų valdžia visai Vokietijai?

Vokiečiai per karą plėšė ir rabavojo visą Europą. Kaip atimti iš jų suplėštą grobį? Kaip bausti "karo kriminalistus"? Tokių "vokiškų" klausimų dabar yra devynios galybės.

Francijos vieta Europoje

"Didžiųjų" valstybių skaičiuje dabar vėl skaitoma Francija. Bet savo "didumo" francuzai dar negali paremti tankais, orlaiviais ir galinga armija. Todėl Francijos nėra "trijų didžiųjų" pasitarimuose. Todėl anglai varo francuzus lauk iš Sirijos. Todėl kartais kalbama apie "nusavinimą" francuzų kolonijų.

Bet be Francijos nėra Europos. Francija kas kart eis stipryn ir "didieji" noroms nenoroms turės užleisti jai vietą ir balsą sprendžiant Europos klausimus. Koki ta vieta bus ir kada "trys didieji" pradės kviesti francuzus, kaip lygiateisius, į savo pasitarimus?

Valstybių sienos

Kaip tik nutilo Europoj sunkiosios armotos, prasidėjo visuotinos rietenos dėl valstybių sienų nustatymo. Ar Jugoslavijai duoti Triesto uostą ir Karintiją (Austrijos dalis); ar Čiešino anglies kasyklos turi priklausyti Lenkijai ar Čekoslovakijai? Ar francuzai gaus Saaro anglies kasyklas?

Dėl sienų valstybės daugiausiai riejasi. Kas bus gaspadorius, kurs spręs sienų klausimą? Jei reikalas paliks, kaip jis buvo ikišiol, tai stipresins grobs, ką jis norės, o silpnesnieji duos ir tylės. Rusai jau "išvadavo" dalį Čekoslovakijos, apiplėšė savo sąjungininką. Tie patys rusai pradeda gvaltavoti Turkiją dėl Karsko ir žiuri godžiai į Konstantinopolį. Jaltos konferencijoj "trys didieji" padėjo Rusijai apiplėšti kitą sąjungininką — Lenkiją. Ar "trys didieji" ir vėl laimins Rusijos grobimus ir tylės dėl mažųjų tautų pavergimo?

Atkariauti kraštai

Vokiški naciai buvo užkariavę veik visą Europą. Sumušus vokiečius buvo grąžinta laisvė Francijai, Norvegijai, Danijai, Olandijai, Liuksemburgui, Belgijai ir Graikijai. Tie kraštai atgavo savo nepriklausomybę ir tvarkosi, kaip išmano ir nori. Jiems tik reikia padėti "atsistoti ant kojų" ir apsiginti nuo bado.

Demokratiškos laisvės neturi tie kraštai, kurie iš vokiško jungo pateko į Rusijos totalitarinę okupaciją. Musų sąjungininkai, Lenkija ir Jugoslavija dabar yra taip pat pavergtos, kaip prie vokiečių. Dėl lenkų dar eina kalbos, protestai ir pasitarimai, o Jugoslavija liko visai "užmiršta." Ją valdo Maskvos pastatytas smurtininkas Tito, raudonosios armijos padedamas. Ar bus grąžinta visiška, vidaus ir išorės laisvė Jugoslavijai, Lenkijai, Čekoslovakijai ir mažai Albanijai? Ar bus sudaryta bendra (amerikiečių, anglų, rusų ir francuzų) kontrolė ant buvusių priešo šalių: Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos ir Suomijos, kaip ji jau yra Italijoj ir dabar Austrijoj? Ar bus grąžinta laisvė kraštams, kuriuos Rusija, susitarusi su Hitleriu, smurtu pasigrobė ir dabar savinasi: Lietuvai, Latvijai ir Estijai?

Pagrindinis klausimas

Pastovią taiką galima sukurti tiktai ant teisingumo pamato. Be teisingumo, be tikros laisvės, "trys didieji" padarys ne taiką, bet padės pagrindus trečiam pasauliniam karui. Churchill žadėjo žiurėti, kad Europa nepatektų į naują policinį ir totalitarinį jungą. Atėjo laikas tikrai "žiurėti," o ne vien tik kalbėti.

J. D.

Padėkime Vargstantiems

Broliai ir Sesės Lietuviai!

Patikrintomis žiniomis iš Europos, lietuvių tremtinių ir karo aukų skaičius ten siekia kelių šimtų tukstančių asmenų skaitlinę.

Visai naturalu, kad musų visuomenė jau nuo senai rupinasi gelbėti tai, kas dar yra galima išgelbėti. Tremtinių šelpimo — aprupinimo maistu ir drapanomis—reikalais gražiai rupinasi BALF. Teisinę ir pajieškojimų pagalbą stengsis teikti naujai įsteigtoji Amerikos Lietuvių Tarybos komisija, kurios raštinė veiks Lith. Amer. Council, **Social Service Bureau** vardu, 233 Broadway, New York 7, New York.

Jau dabar kasdien gaunami pluoštai telegramų, laiškų, paklausimų ir prašymų apgint tremtinių teisinę buklę, surasti gimines, arba pagelbėti Amerikon atvykti. Naujai įsteigtoji komisija stengsis savo darbą išplėsti per savo padalinius-skyrius po visas musų kolonijas.

Komisija savo darbe vadovausis lietuvybės ir artimo pagalbos dėsniais ir jos artimiausieji uždaviniai bus šie:

a) sutvarkyti tremtinių teisinę padėtį;

b) rasti jiems saugias gyvenimo vietas;

c) aprupinti jų kulturinius ir moralinius reikalus, tiesioginiai ir per organizacijas, kurių žinioje dauguma tremtinių yra.

Komisija numato platų darbą pačios musų visuomenės tarpe. Jau patsai didelis skaičius Lietuvos tremtinių pasako, kiek mes jų tarpe turime sau artimųjų, giminių, draugų ir kaimynų. Todėl komisija rinks visas informacijas apie tremtinius ir jų buklę. Biure veiks pajieškojimų ir patarnavimų skyrius, kuris patarnaus tremtiniams susirasti savo gimines savitarpyje ir Amerikoje. Tiems, kurie turi galimybės čia atvykti mes stengsimės padėti susitvarkyti formalumus. Tai yra tik dalis įvairių darbų, kuriuos Biuras stengsis dirbti. Savaime aišku, darbas priklausys nuo padėties reikalavimų ir nuo veikimo galimybių.

Musų visuomenė, kuri visada parodo savo jautrumą lietuviškais ir žmoniškumo reikalais, čia turės progos pasireikšti. Tegu pajaus musų vargo broliai ir seserys, kad yra kas juos atjaučia, jais rupinasi. Lietuvis, kad ir nustojęs savo tėvynės, turto, artimųjų, keliaudamas iš vietos į vietą po klaikųjį pasaulį, vistiek žino kur eiti, ko imtis, į ką kreiptis.

Visi mes ar musų tėvai, kadaise atsisveikindami Lietuvoje su namiškiais, tarėme sudiev ir žadėjome jų neužmiršti. Atėjo sunki bandymų valanda; neužmirškime ir padėkime savo tautiečiams.

Amerikos Lietuvių Tarybos Tremtinių Reikalams Komisija:

Jonas Grinius, pirm.,
Adv. Laukaitis, vice-pirm.
Elena Devenienė, sekret.
A. Gabaliauskienė ir adv. K. R. Jurgėla, nariai.

Kas Sąvaitė

Lietuviai norvegų fiorduose

Karas Europoje pasibaigė, bet Lietuva neturi nei taikos, nei laisvės. Ji gyvena antrą bolševikų okupaciją.

Pranešimai sako, kad ir Norvegijoje randasi lietuvių. Didžiuma jų studentai. Buvusieji Lietuvos okupantai naciai juos išgabeno į Norvegijos fiordus, vergų darbams.

Galit įsivaizduoti, kokia tų žmonių padėtis. Kol naciai valdė Norvegiją, jie viską graibstė ir gabenosi Vokietijon. Norvegai badavo, ir šiandien jie nėra sotųs.

Bet jei sunku norvegams, da sunkiau lietuviams. Šiandien jie yra tremtiniai ir gyvena iš svetimųjų malonės ar nemalonės.

Lietuvis kenčia norvegų fiorduose; jis kenčia ir Afrikos tyruose. Kada tos kančios pasibaigs, kada jis galės sugryžti į savo tėvų kraštą, į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą?

Ką pasakė Churchill

Liepos ketvirtą Anglijos premjeras Churchill važinėjo Londono gatvėse ir savo klausytojams sakė:

Jeigu mes turėsim landslaidą į kairę, daugelis kontinento valstybių pašlis ne į socialistinį žmoniškumą, bet į komunistinį smurtą...

Ir daugiau, Churchill pasakė: Jeigu pralaimės Anglijos konservatoriai, pralaimėsianti ir visa Europa.

Ponas ministras betgi nepasakė, kiek laimėta iš dalybų Teherane ir Jaltoj.

Smurtas Pabalčio valstybėse, smurtas Lenkijoje ir smurtas Balkanuose...

Darbo Partijos politika yra miglota, jos vadai darė ir veikiausia darys stambių paklaidų. Bet jie nėra kalti už Teheraną ir Jaltą.

Oro šposai Hitleriui

Buvusio Italijos diktatoriaus Mussolinio žentas, grovas Ciano, parašė atsiminimus. Jie yra spausdinami Bostono dienrašty "Globe" ir kituose Amerikos dienraščiuose.

1940 metų rugpiučio 28 d. Ciano darė tokį užrašą:

"Visą kaltę už negalėjimą pulti Anglijos Hitleris suverčia ant oro. Jis sako, kad reikėtų mažiausia dviejų savaičių gražaus oro. Tuomet butų galima neitralizuoti Anglijos laivyną ir daryt invaziją. Bet iš visko, ką jis pasakė, man regis, jog karo veiksmai yra atidėti neribotam laikui."

Taigi, oras kirto šposą Hitleriui — tikėkit, jei norit. Mes pasakysim tiek:

Nebėra reicho, nebėra ir Hitlerio. Faterlande šiandien viešpatauja Generolas Skurdas.

Jų patriotizmo stygos

Bolševikų Rusijoje pasirodė nauja knyga apie Lietuvą. Joje yra giriami senosios Lietuvos vadai, Vytautas ir kiti.

Tai naujas Maskvos posukis, noras lietuvių patriotinėmis nuotaikomis žaisti. Žiurėkite, ir Maskva įvertina didingą Lietuvos senovę — ko daugiau jums reikia?

Kaip bebuvę su ta senove. Naujovė tačiau yra tokia:

Tukstančiai geriausių Lietuvos sunų ir dukterų buvo ištremti į šiaurės Rusiją, o kurie da liko Lietuvoje, jie neša sunkų okupacijos jungą. Jie neturi nei duonos, nei laisvės; viešpatauja smurtas ir beteisė.

Milionai dolerių "ant vėjo"

Amerikonai yra geri biznieriai, kartu jie yra žuvytės spekuliantams. Štai pavyzdis:

Bostono dienraštis 'Globe' praneša, kad liepos ketvirtą East Bostono arklių lenktynių Downs įstaigos savininkams davė 1,697,379 dolerių pajamų, o šunų lenktynės Wonderlande davusios 464,524 dolerius.

Viso kartu bus 2,162,379 doleriai.

Tuos milionus sudėjo naivus laimikio jieškotojai. Vienas ir kitas laimėjo, bet tukstančiai pralaimėjo.

Milionai dolerių "ant vėjo" — can you beat it?

Nebematys tekančios saulės

Gen. MacArthur praneša, kad Filipinų salos pilnai išlaisvintos. Iš 450,000 japonų, kurie buvo Filipinuose, liko tik 30,000. Jie slapstosi salynų kalnuose bei pelkynuose ir amerikonams nesudaro jokios problemos. Anksčiau ar vėliau jie bus išgaudyti ar turės žuti.

Japonija netekusi "mažiausia 400,000 vyrų." Jie yra žuvę.

400,000 vyrų daugiau nematys tekančios saulės krašto. O tai yra tik dalis kainos, kuri buvo sumokėta už Mikado ir jo pakalikų nuodėmes, už agresiją.

Hitleris pražudė milionus vokiečių, ir pralaimėjo; Mikado pražudys daugiau milionų, ir pralaimės.

Ne visuomet agresija duoda gerų nuošimčių.

Newarko kliedėjimas

Komunistų "Laisvė" turi retą eilių kalvį, Joną Kaškaitį. Profesija jis yra daktaras ir gyvena Newark, N. J. valstijoj. Vinco Mickevičiaus-Kapsuko atminimui jis parašė tokią "poeziją":

"Nebemoja, nerašo, nomoko ranka...
"Pranašingas jo balsas nutruko...
"Ir paliko dejonių skurdžiųjų banga:
"Nebetekome vado Kapsuko...
"Tu—mus Leninas! Markso kareivis žvalgus!
"Mes tau prižadą bendrąjį duodam:
"Mes sukelsime kovą! sukelsim vergus!
"Kovoje tėra musų paguoda!"
"Griausmas aplinkui apsuko, balsas nutruko—Kapsuko." Galunės šiaip taip sulipdytos, bet senso nei už centą.

Skaitant tą besaikį dievinimą, darosi pikta ir šlykštu.

Tam žmogui nevyksta su operacijomis, nevyksta ir su poezija.

St. Strazdas.

IŠŽUDĖ 47 POLITINIUS KALINIUS

Italijoj į Schio kalėjimą, netoli Venecijos, įsiveržė 15 partizanų ir išžudė 47 politinius kalinius, o 26 sužeidė. Užmuštųjų skaičiuje buvo 13 moterų.

KAS NIEKO NEVEIKIA TO NIEKAS NEPEIKIA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS SKAITO, RAŠO TAS DUONOS NEPRAŠO

BROOKLYNO LIETUVIŲ NAUJIENOS

KRIAUČIŲ 54 LOKALO DELEGATO RINKIMAI

Birželio 29 d. lietuviai kriaučiai rinko savo lokalo delegatą. Susirinkimas vyko Labor Lyceum salėje. Vakaras pasitaikė labai karštas ir nors kriaučiai yra pratę karštį kęsti, bet tą vakarą ir jiems buvo perdaug. Susirinkimas buvo skaitlingas ir tokioje kaitroje visi nervuodamies laukė susirinkimo pradžios.

Pagaliau unijos viršininkai sulipo ant steičiaus, o pirmininkas ilgai mušė su plaktuku į stalą iki visi aprimo ir nustojo užti. Jisai perskaitė dienotvarkę. Ji priimta vienbalsiai. Sekretorius skaito gautą laišką, kuris kviečia kriaučius paremti Lietuovs žmones ir paskirti auką Bendrajam A. L. Fondui. Laišką pasirašė Juozas Laučka. Laiškas priimtas, o Montvila pasiulė paskirti auką $500. Komunistai tuoj pradėjo nerimti, vienas net pradėjo šaukti, kad "mus nori apgauti" ir siulė pirma rinkti delegatą, o paskui jau svarstyti kitus reikalus. Susirinkimas su tuo sutiko.

Kandidatų į delegatus buvo du: J. Buivydas ir prieš du metus buvęs delegatu A. Bubnys. Kada Buivydas pakilo išeiti iš salės, daugelis susirinkusių pradėjo ploti, o komunistiniai baubliai pradėjo bliauti ir baubti. Bet baubimas kriaučių nepabaidė. Kai buvo sprendžiama, kuris kandidatas pirma balsuoti, aiški dauguma pareikalavo pirma balsuoti J. Buivydo kandidaturą. Pirmininkas buvo priverstas leisti ant balsų pirma J. Buivydą, o paskui A. Bubnį. Balsuojant didžiuma balsų pasisakė už J. Buivydą ir jis išrinktas 54 lokalo delegatu.

Kai buvo paskelbta, jog Buivydas išrinktas delegatu, komunistams praėjo noras baubti. Kai kurie jų greit apleido susirinkimą ir, matoma, nuėjo kur nors aplaistyti savo smutką.

Prieš rinkimus komunistai buvo "šiur," kad jie laimės. Daugelis siulė "betintis" $5 prieš vieną, kad Bubnys bus delegatu. Kurie betinosi, dabar moka rublius ir gailisi, kodėl jie tuos pinigus nepragėrė už Stalino garbę.

Nutarė paskirti $500

Išrinkus delegatą, kriaučių susirinkimas nutarė paskirti Lietuvos žmonėms šelpti 500 dolerių auką. Už tai Brooklyno kriaučius reikia pagirti už jų jautrią širdį ir supratimą Lietuvos žmonių begalinio vargo.

Aptarus kitus reikalus nutarta, kad kriaučiu metinis piknikas įvyksta liepos 21 d. Dexter Parke, 2:30 val. po pietų. Įžanga 25c. Neužmirškite dieną ir vietą.

Susirinkimas užbaigtas abejų, senojo (Ch. Kundroto) ir naujojo delegatų trumpom prakalbom. Naujas delegatas sakė, kad jis tarnaus visiems siuvėjams lygiai, be skirtumo jų pažiurų ir nusistatymo link jo.

J. J.

DAR APIE KRIAUČIŲ MITINGĄ

Birželio 29 d. Labor Lyceum svetainėje buvo kriaučių ACW of A. lokalo 54 nepaprastas susirinkimas. Dalyvavo virš penkių šimtų narių. Buvo renkamas biznio agentas (delegatas).

Prieš rinkimus ėjo smarki agitacija už A. Bubnį, kurį komunistai indorsavo į delegatus. Socialistai, katalikai ir bepartiniai kriaučiai indorsavo J. Buivydą. Už Buivydo kandidaturą pasisakė "Amerika." Katalikai, socialistai ir bepartiniai kriaučiai stojo prieš A. Bubnį dviem sumetimais. Viena, kad jis perdaug lenkia stiklelį ir kam susidėjo su komunistais, kurie yra didžiausi neprieteliai Lietuvos nepriklausomybės.

Komunistai stojo prieš J. Buivydo kandidaturą todėl, kad jis pametė jų vieną ir yra socialistas. Argumentus prieš jį kėlė tokius, kad jis Howard Clothing Co. uždirba gerą algą ir lietuviškų dirbtuvių padėties "nežino." Agitacijos budais komunistai šį kartą sukirto patys save. Jų žmonės kiekvienam kriaučiui lindo į akis su laižybomis, duodami du ir tris dolerius prieš vieną, kad jų kandidatas Bubnys laimės rinkimus. Laižybų buvo daug.

Visi stebėjosi: "Kas čia darosi?" Visi suprato, kad reikia eiti į lokalo susirinkimą ir pastoti kelią tiems piniguočiams. Na, ir prisirinko.

A. Bubnys jau yra buvęs bent kelis kartus biznio agentu. Jis pirmiau prieš rinkimus pasiskelbdavo, kad jeigu jį išrinks, tai bus kelios bačkos alaus. Budavo rinkimai pasibaigė ir eina desėtkai ir šimtai kriaučių į nusakytą vietą alučio gerti. Tas buvo skelbiama ir prieš šiuos rinkimus.

Tie piniginiai betai ir tas girtas fondas tiesiog masino kaip kuriuos kriaučius. Bet rimtesnius žmones tatai erzino. Gera dalis net komunistų simpatikų biaurėjosi, kad betais ir alumi norima pravesti Bubnį į delegatus. "Jeigu, sako, tik tiek progresyviai nuprogresavo, tai mes remsime Buivydo kandidaturą."

Pradėjus susirinkimą, pirmiausia perstatomas J. Buivydas kandidatu, o antras A. Bubnys. Duodama įnešimas apkalbėti delegatų tinkamumą. Didžiuma balsų apkalbėjimo klausimą atmeta. Paleidus balsuoti, Buivydas gavo 193 balsus prieš Bubnio 163 balsus. J. Buivydas išrinktas vieniems metams delegatu.

Užgiriama visa lokalo valdyba vienbalsiai. Ch. Kundrotas išrenkamas į Joint Trade boardą vienbalsiai.

Milžiniška didžiuma siuvėjų, prieš 17 balsų, pasisako paaukoti lietuviams šelpti $500.00.

Išrenkama keturi nariai į komitetą, kurie eis į ACW generalinį ofisą su raginimu, kad dirbantieji kriaučiai viršaus 36 valandų gautų laiką ir pusę mokėti. Rengimo pikniko komitetas padaro pranešimą, kad piknikas įvyks liepos 21 dieną Dexter Parke. Visus kviečia dalyvauti.

Delegatas Ch. Kundrotas pasako trumpą atsisveikinimo prakalbėlę. J. Buivydas, užimdamas delegato vietą, taip pat pasako trumpą prakalbėlę. Po prakalbos susirinkimas tapo uždarytas.

Vyt. Katilius.

CLINTON, IND.

Balandžio 4 d. "Keleivio" laidoje buvo įdėta Mrs. Julia Jackevich žinelė apie Clintono lietuvius ir čionykštį jaunimą. Pagal žinomą pasakymą, "nelabasis nėra toks juodas, kaip jį piešia." Nėra taip blogai ir pas mus, kaip Mrs. J. J. rašo.

Mes lietuviai čia turime ne vieną, bet kelias organizacijas: turime SLA 121 kuopą su 16 narių, turime LRKSA kuopą, TMD 53-čią kuopą ir LDS. Paskutiniu laiku įsikurė ir ALT skyrelis. Žinoma, visos tos organizacijos yra gan silpnos, bet visgi jos gyvuoja ir šį tą daro. Tik niekur neteko girdėti, kad Mrs. J. J. kurioj nors iš tų organizacijų dirbtų.

Kas dėl musų jaunimo, tai pasakysiu, jog yra visokių. Jei pagal netikusius spręsti apie visus, tai visi išrodys netikę. Bet jei pažiurėsime į nesugedusią, blaivią ir darbščią daugumą, tai nebus ko liudėti. Yra netikusių, bet kur jų nėra? Tačiau jie čia nėra skaitlingi. Paprastai yra taip, kad jei koks bloznas padaro ką negera, tai apie tai visas svietas kalba, o apie daugybę tų, kurie gyvena padoriai ir normaliai, niekas ir neužsimena.

Tai tiek iš musų padangės.

Senas Clintonietis.

BALTIMORE, MD.

Pamaldos sugadino prakalbas

Birželio 16 d. Lietuvai Vaduoti Sąjungos 4-tas skyrius čia buvo surengęs prakalbas ir plačiai reklamavo, kad bus 3 misionieriai. Baltimorės lietuviai pripratę girdėti, kad misionieriai visuomet savo misijas laiko parapijos salėj, o šitos prakalbos buvo rengiamos lietuvių svetainėje, ir dagi antrame aukšte. Todėl žmonės, kurie interesuojasi misijomis, čia neatėjo. Kitiems gi misionieriai nepatinka, nes jie tik save giria, o kitus peikia. Dirbant vieningą darbą Lietuvos labui reikėtų daugiau meilės ir vienybės, o ne patiems girtis.

Publika negalėjo sulaukti misijų pabaigos ir išvaikščiojo iš salės.

Vera Mikniauskienė.

VOKIEČIAI NUŽUDĖ AMERIKOS KORESPONDENTĄ

Associated Press korespondentas Joseph Morton buvo vokiečių nužudytas š. m. sausio 25 d. J. Morton buvo suimtas Slovakijoj, kur jis buvo nusileidęs su 17 amerikiečių ir anglų karo reiviu padėti sukilusiems slovakams.

ADMINISTRACIJA NORI ŽINOTI—

Kas siuntė pinigus iš Holyoke, Mass. Liepos 5 d. mes gavom "Keleivio" konverte pinigų, matyt, prenumeratą už laikraštį, bet siuntėjas ar siuntėja užmiršo paducti savo vardą ir adresą.

Taigi, kas tuos pinigus siuntė, malonės atsiliepti ir paduoti mums savo vardą ir gyvenimo vietą.

"KELEIVIS"
636 Broadway,
So. Boston 27, Mass.

SUBMARINAI SKANDINA JAPONUS

Amerikos povandeniniai laivai nuskandino dar 10 japonų laivų. Tuo budu musų submarinai jau paskandino 1,163 japonų laivus, tame skaičiuje 140 įvairaus dydžio karo laivų.

SUIMTI JAPONAI VAROMI GARDAN

Guamo saloje paimti paskutiniai japonai suvaromi į gardą. Amerikiečiams tą salą paėmus, kelesdešimt japonų kalnuose išsilaikė ištisus metus.

WORCESTER, MASS.
CHESTNEY'S CANTEEN
VIETA MALONI IR ŠILTA
Visokių Gėrimų, Alaus, gardžiai pagamintų Valgių ir Užkandžių
Čia gaunama ir "Keleivis" pavieniais numeriais
90 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.

SIELOS BALSAI

GRAŽIOS EILĖS, DAINOS IR BALADOS.

Knyga papuošta daugeliu spalvuotų puikių paveikslų, 223 puslapių dydžio, apie 150 įvairių eilių.
JI PALINKSMINS JUSŲ LAISVAS NUO DARBO VALANDAS.

KNYGOJE YRA TRIJŲ RUSIŲ EILĖS:
LAIŠKOS, SEIMYNIAKOS IR DARBININKIŠKOS
IR KAI GRAŽI IR TURTINGA EILIŲ KNYGA.

Audimo apdarais $1.25.

Kiekvienas turėtų papuošti savo knygyną minėta knyga. Kiekvienas nusipirkęs tą knygą pasidžiaugs. Pinigus geriausia siųsti "Money Orderiu." Popierinius galima siųsti tiesiog paprastose konverte, bet reikia aiškiai užrašyti savo ir "Keleivio" adresa ir nepamirškit prilipyt už 3 centus marką.

"KELEIVIS"
636 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Padėkime Lietuvai Atgauti Laisvę

Remkime aukomis Amerikos Lietuvių Tarybą ir jos Informacijos Centrą, kuris skleidžia pasaulyje teisingas žinias apie Lietuvą ir skelbia tikrus lietuvių tautos troškimus. Iškirpkite išpildę šį lapelį ir pasiųskite kartu su savo auka Amerikos Lietuvių Tarybos Centrui: **American Lithuanian Council, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., U. S. A.** Čekį arba Money Orderį rašykit Tarybos iždininko Miko Vaidylos vardu.

Žemiau pasirašęs(usi) siunčia Amerikos Lietuvių Tarybai $.....auką paremti lietuvių tautos kovą už laisvę.

.....
(parašas)

.....
(adresas)

Dėkodami Tamstoms už kooperavimą, paliekame
Su pagarba,
Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas:
L. Šimutis, Dr. P. Grigaitis,
M. Vaidyla.

"Laisvoji Lietuva"

Mėnesinis Urugvajaus lietuvių laikraštis, leidžiamas Urug. Lietuvių Kulturos Draugijos.

Kaina metams $1.00. Adresas toks: Lituania Libre, Rio de Janeiro 4001, Cerro, Montevideo, Rep. O. del Uruguay.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Chicagiečiai ruošiasi antram drabužių rinkimo vajui

Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas paskelbė naują drabužių rinkimo vajų, kuris eis per tris mėnesius — liepos, rugpiučio ir rugsėjo.

Kad geriau pasiruošti drabužių rinkimo vajui, šiomis dienomis įvyko visa eilė pasitarimų. Juose paaiškėjo, kad Amerikos lietuvių pagalba yra reikalinga ne tik Lietuvos žmonėms. Jos reikia ir keliems šimtams tukstančių kitose valstybėse išblaškytų lietuvių.

Pereitame drabužių rinkimo vajuje Chicagos lietuviai gerai pasirodė. Reikia manyti, kad ir šio vajaus metu jie neužsileis kitų kolonijų gyventojams.

Džiaugiasi, kad audra nekliudė Chicagos

Naktį iš birželio 27 į 28 d. daugelis chicagiečių laukė "baisios audros." Mat, radijas pranešė, kad už 120 mylių jau siaučia audra ir daro "milžiniškų nuostolių visai apylinkei." Tuli komentatoriai da pridėjo: "Galimas daiktas, kad audra pasieks ir Chicagą."

Daugelis tą naktį nemiegojo. Vieni vaikščiojo gatvėse, antri buvo suėję į "beismantus." Bet audros jie nesulaukė, viskas buvo gerai.

Tiesa, buvo stiprus vėjas, kuris nunešė krautuvių iškabas ir apdraskė kai kurių namų stogų, to ir užteko. Daugiausia nuostolių pridaryta Bureau apskrityje.

Skaudžiai nubaudė Chicagos lietuvį Banį

Cook apskrities teisme šiomis dienomis pasibaigė lietuvio Prano Banio byla. Teismas nusprendė, kad Banys turi sumokėti 3,200 dolerių tulam vyrukui, kuris pirm keturių metų buvo užgautas Banio automobiliu.

Banys teismo sprendimu nepatenkintas ir savo bylą kelsiąs į aukštesnį teismą.

Senatorius Pepper pasisakė už Lietuvą

Birželio 29 d. viename Chicagos viešbuty buvo pašaukti musų spaudos atstovai. Juos pašaukė senatorius Claude Pepper, kuris dalyvavo San Francisco konferencijoje.

Pepper davė pranešimą, kiek gero nuveikta San Francisco konferencijoje. Pranešimą girdėjo ir "Naujienų" reporteris. Pastarasis vėliau klausė, kuo tos konferencijos priimtas čarteris gali prisidėti prie atsteigimo nepriklausomos Lietuvos?

Senatorius Pepper atsakė, kad tiesioginiu budu čarteris nieku neprisidėjo, bet netiesioginiu budu jis kalba ir už nepriklausomą Lietuvą. Čarteris kalba apie tautų suverenes teises. Kada nors ir Lietuva pareikalaus šitų teisių ir jos bus svarstomos.

Kadangi senatorius Pepper yra mirusio prezidento asmeniškas draugas, tai jis vengė kritikuoti Roosevelto administracijos darytas paklaidas Teherane ir Jaltoje.

Lietuvis jieško pagalbos Chicagoje

Chicagietis spaustuvninkas A. D. Kaulakis šiomis dienomis gavo laišką iš Vokietijos. Laiško autorius yra Dr. J. Gudauskis, jis šaukiasi pagalbos į savo dėdę Kaulaki.

Dr. Gudauskas, kaip ir tukstančiai kitų Lietuvos gyventojų, buvo išvežtas į Vokietiją, kada ją valdė Hitleris. Jis tarnavo Berlyno ligoninėse ir sako, kad alijantų karo aviacijai daužant Berlyną buvo sunaikintas visas jo turtas ir pats vos išliko gyvas.

Chicagoje mirė da vienas "Kelly," palikęs $250,000

Cook apskrities ligoninėje mirė tulas Charlestino Chiesa, 69 metų senelis. Kol buvo sveikas, jis vaikščiojo iš įstaigos įstaigon ir rinko išmaldas. Kada susirgo, buvo nuvežtas į apskrities ligoninę.

Senelio liga buvo įsisenėjus ir jis mirė. Vėliau betgi buvo surastas testamentas, kuriame jisai skiria 500 dolerių už "familijos dušias." Valdžia ėmė teirautis ir surado, kad tai buta turtingo žmogaus; banke rasta net 250,000 dolerių!

Pirm kelių metų Chicagoje mirė tulas Kelly, kuris irgi paliko tukstančius dolerių. Tada atsirado godi namo savininkė, advokatas ir graborius, kurie norėjo greitai pralobti. Mirusio turtą jie užrašė sau ir bandė gauti.

Vietoj turto jie susilaukė bylos, o vėliau ir bausmės.

Lietuvis laimėjo bylą Washingtone

Šiomis dienomis Nacionalė Darbo Santykių Taryba davė svarbų nuosprendį. Buvo taip. Buick kompanijos įstaigoje, Melrose Parke, dirbo lietuvis Juozas Bagdonas. Kompanija jį atstatė iš darbo, kaip "netinkamą darbininką," bet unija užstojo savo narį ir kompanija buvo apskųsta Nacionalei Darbo Santykių Tarybai Washingtone.

Taryba išklausė kompanijos ir unijos parodymų ir davė nuosprendį. Jisai buvo toks:

Kompanija pasielgė neleistinai, atstatydama Juozą Bagdoną, jis turi but sugrąžintas į darbą ir gauti atlyginimą už sugaištą laiką.

Birželį baigėme su "rudens šalčiais"

Visą birželio mėnesį Chicagoje buvo nenormalus oras, vis šalta ir šalta. Vienu tarpu termometras rodė tik 52 laipsnių šilumos — reikėjo paltų!

Pradžioje liepos oras atšilo, gal susilauksime tikros vasaros.

"Draugai" pradėjo zyliuoti

Pas Chicagos lietuvius komunistus pasireiškė visų galų suirimas. Veik kas savaitę jie šaukia savo "kapšiukų kliubo" susirinkimus ir tariasi dėl "linijos" pakeitimo. Mat, komunistų vadas Browderis jau išdrėbtas iš vadovybės, jo vieton atsistojo Fosteris, Denny ir buvęs chicagietis Williamsonas. Maskva įsakė atgaivinti komunistų partiją ir daugiau nedeklamuoti už demokratiją. Kai kurie tuo nepatenkinti, jie sako: kaip išrodys, jei imsim spiaudyt į tą šulinį, iš kurio tik vakar gėrėme?

Chicagoje lietuvių komunistų ir taip nedaug. Jų bus da mažiau, pakeitus "liniją."

A. K. Lietuvis.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Zdrapstui, Maik!

—Nesuprantu, ką čia tėvas drapstai.

—Aš sakau tau gudmornink ruskai.

—Bet mes nesame rusai, tėve, tai kam tas rusiškas žargonas?

—Maike, aš iš džiaugsmo taip darau.

—O ko tėvas džiaugiesi?

—Džiaugiuos, Maike, kad bedievybei bus jau kaput.

—Kaip tai?

—Ogi taip, Maike, kad šliuptarniai jau atsiverčia prie pono Dievo. Ve, Čikagoj buvo labai zajadlas vienas bedievis komunistas. Budavo, kai eina pro bažnyčią, tai kišeniuje špygą rodo. O ar tu žinai, kas dabar su juo atsitiko?

—Gal paslydo ant šlapio šaligatvio?

—Ne, Maike; jis dovanojo kunigui du lotu, ir kunigas dabar pastatė bažnyčią ant tos žemės.

—O iš kur tėvas žinai, kad tas komunistas buvo "šliuptarnis"?

—Aš turiu istoriškus davadus, Maike. Apie 35 metai atgal, kai mano parapija budavojo naują bažnyčią, tai aš buvau nuvažiavęs į Picburką aukų rinkti. Tenai pamačiau plakatus, kad bus didelis aidoblistų mitingas. Nuėjau į tą jų sobraniją ir gavęs balsą paprašiau, kad sumestų man aukų ant bažnyčios pastatymo. Bet aidoblistų pravadyrius tuoj atkirto, kad mane reikėtų uždaryti į kreizauzę, ba, sako, tik kreiziai stato bažnyčias. Na, o dabar tas pats žmogus apieravojo ant bažnyčios net du lotus žemės. Vadinasi, ant senatvės pamatė savo misteiką ir atėjo į razumą.

—O man išrodo kitaip, tėve.

—Nu, o kaip?

—Man rodos, kad dabar tėvas turėtum ištirti jo protą.

—Kodėl?

—O kodėl jisai Pittsburghe norėjo tėvui galvą analizuoti? Todėl, kad rinkai aukas bažnyčiai statyti. Jo įsitikinimu, bažnyčias stato tik pamišėliai. O jeigu dabar jisai paaukoio bažnyčiai du sklypus žemės, tai reiškia, kad dabar jis pats daro tą patį, ką tėvas darei 35 metai atgal. Kitaip pasakius, dabar jam pačiam reikia ištirti pakauši.

—Žinai, Maike, kad tu čia nevisai šlektai nukalbėjai. Kiba reikės man nuvažiuoti į Čikagą ir nusivesti tą žmogų pas daktarą Graičiuną, kad ištirtų razumą.

—Graičiunas, tėve, dabar užimtas kitokiais klausimais.

—Kokiais?

—Jis mokinasi giedot su paukščiais.

—Aš žinau tavo mįslį, Maike. Tu norėjai išvirozyt, kad Graičiunas su "Vilnies" bolševikais išsimufino į bušius ir trajina raseiską rojų pasidaryt. Ale tas nieko nereiškia, Maike. Rojus ne rojus, bet jeigu žmogus pradeda čenčiuot savo politiką, tai razumas turi but ištirtas, kad nepadarytų kokios durnystės.

—Šitaip galvojant, tėve, tai visiems bolševikams reikėtų protą ištirti, nes jų politika keičiasi kaip oras.

—Šiur, Maike, kad reikėtų. Ale visiems padaryti opereišiną butų perdaug darbo. Pirma reikia tik vieną iškanivolyt.

—Na, tai laimingos kloties, tėve!

MASKVOJ NUBAUSTAS AMERIKOS KUNIGAS

Iš Maskvos pranešama, kad pereitą savaitę tenai buvo nubaustas 100 rublių pabauda Romos katalikų kunigas Leopold M. Braun, Amerikos pilietis iš Worcesterio. Jį teisė trijų moterų teismas dėl žmogaus sumušimo. Teisme buvo parodyta, kad šis dvasininkas sumušė francuzų ambasados dvorninką (kiemsargį). Sumuštasis pristatė į teismą daktaro liudymą, parodantį, kad jam buvo sulaužytas nosies kaulas. Bylos klausėsi ir Amerikos ambasados atstovas.

ANGLAI UŽLEIDŽIA MAGDEBURGĄ RUSAMS

Anglai pasitraukė iš amerikiečių užkariauto ir anglų ikišiol valdomo Magdeburgo miesto. Magdeburgas užleidžiamas rusams, kurių kariuomenė jau užėmė tą miestą. Rusams užleidžiama ir daugiau Vokietijos žemės. Saksonija ir Tiuringija pereina į rusų rankas. Vokiečiai, kurie gali, bėga į anglų ir amerikiečių okupacinę zoną.

Ar jusų sunus tarnauja kariuomenėje? Norit, kad jis greičiau sugryžtų? Tai remkite musų šalies karo pastangas.

Kaip Lietuviai Kovojo Už Savo Spaudą

APIE DIDIJĮ KNYGNEŠĮ JURGĮ BIELINĮ

(Pabaiga)

Vieną sykį, pavasarį, vos pradėjus sniegui tirpti, atbėgo "dėdė" pas mus užduseęs su vienu batu ant kojos, o kitą pilną molio prisemtą, rankoj nešinąs. Tuojau nusirengęs, kojas nusiplovė ir užlipo ant krosnies. Jis papasakojo, kad bėgo nuo raudonsiulių, kurie jį sutiko prie Dvariukų važiuojant su knygomis. Jis, jų vejamas, pametė arklį su knygomis ir, bėgdamas Mušos pakrantėmis, įlindo į verdenę, kur ir nutraukė jam vieną batą. Pas mus jis tuokart gulėjo ant pečiaus daugiau kaip savaitę. Mano brolis Jonas buvo nuvažiavęs į Bielinio tėviškę atvežti jo žmonos su vienu sunumi. Jo žmona, išbuvus pas mus vieną naktį, išvažiavo. Atmenu, kaip šiadien dėdės tartus žodžius:

—Nors aš, vaikai, ir sergu, tačiau nemirsiu, kol ruso iš Lietuvos neišvysiu...

Mes juokėmės iš jo žodžių ir laikėme juos svajone.

Pas mus "dėdė" kai kada atvažiavęs palikdavo daug knygų, kurias mano brolis Jonas išvežiodavo. Dalį jų paimdavo Jonas Bitaitis iš Gumbelių irgi platinti. Likusias knygas slėpdavom ant kutės ir kaimyno Kurapkio daržinės pastogėje, kur buvo iškastas knygoms rusys; kai kada knygas užkasdavom vyšnyne.

1905 metais jis buvo užėjęs pas mane Šiauliuose ir skundėsi savo sunumi Kipru, kad paklydo, kaip ir aš kad paklydęs, nes mes visi esame virtę socialistais. Po to su juo nebesusiėjau.

J. Sakalauskas rašo: Kartą, dar man tebegyvenant Kanopėnuose, bene 1891 m., atvažiavo pas mane Bielinis pasiimt laikraščių. Pasitaikė, kad kaip tik tuo laiku į Aleknus pas Neteckį atvažiavo pasiimti maldaknygių ir Slyvauskis su Naruševičium (abu panevėžiškiai).

Ryto metą, susidėję vežimėlin laikraščių bei knygų, nutarėme visi kartu važiuoti Panevėžio link. Pakeliui užsukome nakvynėn pas Paprecką. Smagiam vyrų bureliui netruko ir kalbų; vieni pasakojo apie visokius nuotykius, kaip žandarus apgavę, kiti kalbėjo apie griuvančią Rusijos galybę ir atgimstančią Lietuvą. Ypatingai karštomis kalbomis pasižymėjo Bielinis. Tokios kalbos Naruševičiui ne visai tiko, nes šis žmogelis knygnešio amatu vertėsi vien dėl pelno ir paprastai nešdavo tik maldaknyges. Neiškentęs ir sako:

—Na, o ką jau jųs su šitais laikraščiais darysit, ar silkes vyniosit?

Bielinis, be galo užsigavęs, trenkė su kumštimi į stalą, sakydamas:

—Jųs, tur but, išgamos esate, kad drįstate taip sakyti. Laikraščiai tai ugnis, ir su ta ugnimi sudeginsim rusą Lietuvos žemėje!

—Padarysit tiek, kiek su liežuviu nosį pasieksi! — burbtelėjo Naruševičius.

Ir kąip visi nustebo, kai Bielinis, nieko nelaukdamas, įkišo liežuvį į vieną, į kitą šnervę ir juokdamasis pridurė:

—Aš padariau, bet padaryk tu! O su jumis aš daugiau bendrauti nebegaliu; jųs važiuokit savo, o aš savo keliais.

Negaišdami sėdom į vežimėlį ir nuvažiavome pas Didžiulį į Griežionis.

Ten laikraščius pasidalijome, dalį palikę Didžiuliui, Bielinis nuvažiavo į Mintaują, o aš pas Simą Žvirblį, Nydokių parapijoj.

Vėl, rodos, tais pačiais 1891 m. ėjo Bielinis į Tilžę per Sakalinę. Beinant per rubežių pamatė jį pasienio sargybiniai ir pradėjo vytis. Susigavo jau vokiečių pusėj ir norėjo parsivaryti atgal, bet Bielinis eiti griežtai atsisakė, sakydamas, kad greičiau jį užmušią, negu sugrąžinsią. Ir ką tuomet su juo nedarė! Sumušė, atėmė batus, drabužius, pinigus ir negalėdami parsivesti, pusnuogį paliko. Vos gyvas nuėjo pas artimiausį ūkininką, kuris nuvežė jį į Tilžę ligoninėn; čia išgulėjo apie porą savaičių.

Atsimenu, kai sykį 1912 m. atėjo jis pas mane jau senukas, rankoje "Baltąjį Erelį" nešdamasis. Leidžiant šį laikraštuką pritruko jam lėšų, ir, iš niekur paskolos negavęs, buvo priverstas šešias savaites paprastu darbininku dirbti vienoje Tilžės lentpiuvėje, kol uždirbo reikamų pinigų. O kaip jis tuomet suvargęs buvo: rankos puslėtos, pats visai be sveikatos, tačiau dvasia buvo toks pat jaunas ir galingas, kaip ir jaunatvės dienomis.

Daug galima butų papasakoti apie šį didįjį Lietuvos kariautoją, jei ilgi metai, sunkus vargai nebutų daug nuotykių iš atminties išdildę. Vargu ar kas kitas yra tiek dirbęs, tiek kartų pavojų matęs, kaip šis žmogus. Visuomet drąsus, energingas, darbe nenuilstąs J. Bielinis visą savo gyvenimą praleido, važinėdamas po visus Lietuvos kampelius, mokydamas, laisvės mintį žmonių širdyse skiepydamas.

—Nenusiminkite, — sakydavo Jurgis, — jei kartais žmonės musų nesupranta ir aklai sau kilpą ant kaklo neria; atminkite: ateis laikai, gal jau musų kaulai į pelenus bus pavirtę, bet žmonės susipras ir kitaip pradės galvoti. Pamils laisvę ir vargu ar norės kuomet išsižadėti.

PREZIDENTAS GAVO ŽUVĮ

Prezidentas Trumanas rodo iškėlęs lašišą (salmoną), kurią vienas žuvininkas pagavo ir jam dovanojo. Šalia prezidento stovi senatorius Warren Magnuson.

Sovietų Rusija-Pasaulio Milžinas

PLOTAS, KLIMATAS, GYVENTOJAI, TURTAI

Rusija yra viena iš didžiausių pasaulio valstybių. Ji užima pusę Europos ir visą šiaurinę Aziją, nuo Uralo kalnų iki Ramiojo vandenyno (Pacifiko). Pagal plotą, tiktai Britų imperija gali susilyginti su Rusija, nors, šiaip jau, tos dvi valstybės tiktai savo plotų didumu ir tėra panašios: Britų imperija, nežiurint savo pavadinimo, yra palaida sąjunga visai nepriklausomų valstybių, tuo tarpu Rusija, irgi nežiurint savo pavadinimo—**Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjunga** — yra labiausiai centralizuota valstybė pasaulyje.

Rusijos plotas prieš antrąjį pasaulinį karą apėmė virš 8 milionų ketvirtainių mylių. Rusija yra beveik tris kartus didesnė, kaip Jungtinės Amerikos Valstybės, o jei imti J. A. Valstybes su Alaska, su Filipinais ir su visomis tolimomis salomis, tai Rusija vis dar bus pustrečio karto didesnė už musų šalį. **Rusija yra keturis šimtus kartų didesnė už Lietuvą** ir 45 kartus didesnė už Vokietiją. Jei sudėsime į krūvą J. A. Valstybes, Kanadą ir Meksiką ir jei prie jų pridėsime Salvadoro, Nikaragvos, Kostarikos, Panamos, Kubos, Haiti ir Dominikonų respublikas, tada tik gausime žemės plotą to dydžio, kaip Rusija.

"Rusija neturi širdies"

Rusijos platybės tęsiasi nuo tolimos, šaltos šiaurės ir siekia karštų, saulės kepinamų Centralinės Azijos sričių, netoli tropikų. Rusijos plotai, neišmatuojamos jos platybės, karo laikais pasirodė didelė apsauga valstybei nuo priešų. Hitlerio šarvuotos divizijos antrame pasauliniame kare, kaizerio armijos pirmame pasauliniame kare, o prieš 130 metų Napoleono didžiojo armija susidurė su ta pat kliutimi: sunkiai įveikiamomis Rusijos platybėmis. Pirmame pasauliniame kare vokiečių karo vadas Hindenburgas skundėsi, kad Rusija neturi širdies, į kurią galima butų suduoti mirtiną smugį. Kaizerio armija nepajėgė okupuoti susmukusios, revoliucijos netvarkoje paskendusios Rusijos. Napoleonas buvo pasiekęs Maskvą, bet jo 600,000 vyrų armija paskendo Rusijos platybėse, o kai ištiko žiemos šalčiai, išdidus užkariautojas vos beišnešė savo kaili iš Rusijos gelmių. Hitlerio greitos, šarvuotos divizijos buvo dasiritusios iki Volgos ir Kaukazo, bet ir jos nesurado Rusijos širdies, į kurią sudavus, tą milžinišką valstybę butų galima perblokšti. Hitleris buvo užėmęs Rusijoje daugiau kaip penkias Francijas, daugiau kaip septynias Lenkijas, bet Rusijos tas nepaklupdė todėl, kad rusai turėjo kur trauktis, turėjo kur rinkti savo ir iš sąjungininkų gautas jėgas ir ruoštis vėlesnėms imtynėms.

Klimatas

Kaip Rusija plati, taip įvairus yra ir jos klimatas. Šiaurėje, per Europą ir Azija eina tundrų juosta. Tai klaikus kraštas. Vasaros ten labai trumpos, o žiemos baisiai šaltos. Tundroje auga tiktai krumokšliai ir samanos.

Žemiau į pietus eina plati ir turtinga girių juosta. Šiaurės spigliuotųjų girių išnaudojimas Rusijoje dar ką tik prasidėjo. Seniau iš tų girių tik medžiotojai pristatydavo žvėrių kailių apdarams.

Po girių juostos eina maišytų augalų kraštas. Tai maždaug Lietuvos klimatas, kur užtinkame ir girias ir dirbamus laukus. Pietų Rusijoj yra stepės, derlingo juodžemio plotai. Stepėse neauga medžiai, bet užtat puikiai uždera kviečiai, tabakas, daržovės ir kitokie augalai.

Palei Juodąją ir Kaspijos juras ir Kaukazo tarpukalnėse Rusija turi šiltųjų kraštų, kur auga visi šiltųjų kraštų augalai. Pagaliau, ji turi plačias dykumas ir pusiaudykumas Azijoje.

Žemės gelmių turtai

Rusijos žemės paviršius yra įvairus ir turtingas. Bet ne mažiau turtingos ir Rusijos žemės gelmės, kur užtinkama anglis, geležis, auksas, varis, nafta, durpės, žemės dujos, manganezas, cinkas, švinas, fosfatai, potašas ir kiti mineralai. "World Almanac" šitaip pasakoja apie Rusijos žemės ir jos gelmių turtus:

"Sovietų Sąjungos žemė tikrenybėj turi visus musų laikų civilizacijos medžiaginius gamtos turtus: įvairių rušių mineralų, paprastųjų ir brangiųjų; visų rušių medžio, išskyrus tropikų šalių; visų rušių žemės javams, daržovėms ir vaisiams auginti. Apie 38% Sovietų Sąjungos teritorijos, 3,124,360 ketvirtainės mylias, dengia girios. Paviršius tinkamas žemės ukiui yra apskaičiuojamas virš 1,037,400,000 akrų."

Rusijos gyventojai

Didelė ir turtinga Rusijos žemė, bet kiek gi ji turi gyventojų? 1939 metais prieš karą Rusija skelbėsi turinti 170 milionų gyventojų. Ant kiekvienos ketvirtainės mylios ploto Rusijoj 1939 m. gyveno apie 20 žmonių. Amerikoje ant kiekvienos ketvirtainės mylios ploto gyvena 41 žmogus, **Lietuvoje — 130** žmonių; Francijoj—197; Italijoj — 355; Vokietijoj — 363 ir Anglijoje — 668. Rusijoje tiktai 20 žmonių gyvena ant vienos ketvirtainės mylios ploto!

Negalima sakyti, kad Rusijoje vietos nėra. Jei viso pasaulio žmones perkelti į Rusiją, rusų žemė visvien nebutų taip tirštai apgyventa, kaip Italija. O jei viso pasaulio žmones perkelti į Rusiją ir dar padauginti juos tris kartus, tai visviena ir tada Rusija nebutų tirščiau apgyventa, kaip Anglija. Todėl nebutų jokio pagrindo sakyti, kad Rusijos žmonės neturi kur gyventi, ar neturi ateities savo teritorijoj. Jie turi vietos ir gyventi ir daugintis. Vienok keistas dalykas vyksta su Rusijos gyventojų skaičiumi.

1914 metais Rusija turėjo apie 170 milionų gyventojų. Po pirmo pasaulinio karo gal 25 milionai gyventojų pakraščiuose nuo Rusijos atsimetė, bet užtat per 25 metus kasmet gyventojų skaičius didėjo. Rusijoj gimimų skaičius yra labai aukštas, apie 23 per tukstantį gyventojų. Toks gimimų skaičius duoda apie 3 milionus gyventojų prieauglio kas metai. Todėl Rusijoje gyventojų skaičius nuo 1914 metų iki 1939 metų galėjo pašokti iki 225 milionų. Vietoj to jis buvo apie 170,000,000.

1933 metais Stalinas skelbė, kad Rusijos gyventojų skaičius yra 168 milionai, o 1937 metams jis pranašavo gyventojų skaičių 180 milionų, nes, Stalino žodžiais: "mirimų skaičius puolė, o gimimų skaičius pakilo ir grynas gyventojų prieauglis yra nepalyginamai didesnis. Mes dabar turime metinį gyventojų prieauglį 3 milionus." Antras penkių metų planas numatė, kad Rusijos gyventojų skaičius 1938 metų pradžioje bus 180 milionų 700 tukstančių.

1937 metais Rusijoj buvo padarytas gyventojų surašinėjimas. Vietoje lauktų ir numatytų 180 milionų, buvo suskaityta daug mažiau. Atsakomingi už gyventojų surašinėjimą statistikos biuro vedėjai buvo sušaudyti, kaip sabotažninkai, surašinėjimo daviniai nebuvo paskelbti ir buvo įsakyta daryti naujas gyventojų surašinėjimas. Naujas surašinėjimas parodė gyventojų skaičių 1939 metams 10,000,000 mažesnį, negu buvo numatyta: vietoj 180 milionų, jis parodė tiktai 170,000,000. Smulkmeniški daviniai iš to antro surašinėjimo irgi nebuvo skelbiami.

Dar vienas pažymėtinas dalykas metasi į akis Rusijos gyventoju sąstate. 1914 metais Rusijoj, jos 1939 metų sienose, buvo 67 milionai 700 tukstančių vyru ir 67 milionai 900 tukstančių moterų. 1926 metais Rusijoje jau buvo 71 milionas vyrų ir 76 milionai moterų. Moterų skaičius pralenkė vyrų skaičių 5 milionais. Tas skirtumas lytiniame gyventoju sąstate buvo aiškinamas karo ir pilietinio karo pasekmėmis. Bet 13 metų vėliau, 1939 metų gyventojų surašinėjimas vėl parodė padidėjusią nelygybę gyventojų lytiniame pasiskirstyme. Tais metais vyrų buvo 81 milionas 600 tukstančiu, o moterų skaičius siekė 88 milionų ir 800 tukstančių. Moteru skaičius dabar jau pralenkė vyrų skaičių 7 milionais 200 tukstančiu.

Rusijos nuostoliai žmonėmis antro pasaulinio karo metu nėra dar tiksliai žinomi, bet tie nuostoliai skaičiuojami nuo 20 iki 30 milionų žmonių!

(Bus daugiau)

Lietuvių Tautos Likimas

Šių metų pavasarį Rusijoje lankėsi anglų parlamento komisija. Tos komisijos nariai turėjo progos pamatyti daugiau sovietiško gyvenimo, negu paprastai mato užsienių korespondentai, kurie gyvena Maskvoje atskirti nuo vietos gyvenimo ir apstatyti "aniolais sargais."

Vienas tos komisijos narys, parlamento atstovas John Parker, parašė savo įspudžius iš kelionės po Sovietų Rusiją. "Manchester Guardian" kovo 23 d. jis šitaip rašo apie Rusijos "tautybių politiką":

"Iš pirmo žvilgsnio galima manyti, kad Sovietų 'tautybių politika' neišlaikė karo bandymo. Kai kurios iš mažesniųjų tautybių Sovietų Sąjungos ribose laike vokiečių invazijos pasirodė neištikimos sovietams ir už bausmę buvo deportuotos. Krimo totoriai buvo išgabenti, regis, į Uzbekistaną, kur žmonės kalba panašia į totorių kalba; Volgos vokiečiai buvo išsklaidyti po Šiaurės Sibirą, kur kraštas panašus į kraštą palei Volgą. Kalmukai, vieninteliai Europos budistai gyventojai ir iš išvaizdos visiškai panašus į kinus, taip pat buvo išgabenti į centralinę Aziją. Kai kurios tautelės iš šiaurės Kaukazo, aplink Grozny, irgi buvo išgabentos. Rusai ir ukrainiečiai kolonistai gausingai buvo pasiųsti užpildyti pasidariusias spragas. Mums buvo pasakyta, kad ukrainiečiai iš krašto į vakarus nuo Curzon linijos (iš rytų Lenkijos) buvo ypatingai apgyvendinami Krime...

"Galimas daiktas, kad Sovietų vyriausybė nuspręs, jog yra nesaugu laikyti savo valstybės pasienyje tokią tautą, kaip lietuvių, kuri gali buti ilgus metus priešinga Sovietams, o todėl gali lietuvius išgabenti kur nors kitur. Vienok reikia tikėtis, kad Sovietai to nedarys ir turės užtektinai pasitikėjimo į savo tvarkos pasisekimą ir pagerėjusį gyvenimą, kurs ateis su taika."

Taip, atsargiais žodžiais, Anglijos parlamento narys pasako, kad Rusijoj ištisos tautos yra dangenamos iš vienos vietos į kitą. "Išvaduoti broliai" iš rytinės Lenkijos yra siunčiami į Krimą, nes jie yra neištikimi. Krimo totoriai išdangenami iš jų tėviškės, kur jie gyvena apie 700 metų ir siunčiami į Uzbekistaną. Volgos vokiečiai išsklaidyti po platų Sibirą ir t.t. Už neištikimybę bolševikų diktaturos režimui tautos baudžiamos ištrėmimu. Ištrėmimas vyksta sunkiausiose sąlygose, kokias sau tik galima įsivaizduoti. Nualinta Rusija, dargi jei norėtu, negalėtų šimtus tukstančių ir net milijonus žmonių mėtyti iš vienos vietos į kitą bent kiek žmoniškesnėse sąlygose. Tokis ištrėmimas praktikoje yra ne kas kitas, kaip žmonių naikinimas.

Koks likimas laukia lietuvių tautą? Anglų parlamento narys John Parker mano, kad **visa lietuvių tauta gali buti ištremta iš savo gyvenamos žemės į plačios Rusijos užkampius.** Atsargus ir mandagus anglas priduria: "reikia tikėtis," jog rusai to nedarys...

Kas vyksta Lietuvoje

Ar rusai trems visą lietuvių tautą, niekas negali pasakyti. Gal tik Maskvos diktaturos viršunės galėtų tą paslaptį atidengti. Kol kas mes žinome, kad iš Lietuvos jau gabenami žmonės į Sibiro ir kitų tolybių koncentracijos stovyklas prie prievartos darbų. Gabenami už neištikimybę Maskvai; gabenami kaip "antisovietiškas elementas"; gabenami ir kitokiais vardais pakrikštyti. Gabenami tukstančiais ir dešimtimis tukstančių.

Žinių iš Lietuvos ateina mažai. Rotomskio "užsienių" reikalų komisariatas siunčia į Ameriką daug propagandos, bet labai mažai žinių. Bet ir Maskvos pastatytos lėlės Vilniuje nepaslepia, kad Lietuvoje eina "valymas." Lietuva valoma nuo lietuvių, o "pasidariusias spragas" užpildo ateiviai iš Rusijos. Valoma Lietuva, valomos ir kitos Pabalčio šalys.

New York "Times" birželio 21 d. iš Stockholmo pranešė tokią žinią:

"Planuojama padidinti Talino gyventojų skaičių nuo 150,000 iki 500,000. Tas bus padaryta imigracijos keliu. Įrodymas, kad imigracija jau vyksta yra tas, kad tarybų Estijos radio stotys vis labiau ir dažniau mini žmones su rusiškomis pavardėmis."

Amerikos Liet. Inf. Centras nesenai per Stockholmą gavo žinią, kad Maskvos valdžia numato įkurti Pabalčio šalyse daug prieglaudų karo našlaičiams ir tokiu budu apgyvendinti Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje 1,700,000 žmonių. Apytikriais apskaičiavimais vien iš Latvijos iki šių metų gegužės mėnesio galo išvežta į Rusijos gilumą apie 170,000 žmonių. Tomis pat žiniomis **iš Lietuvos jau ištremta apie 200,000 žmonių visokio amžiaus ir visokio užsiėmimo.** Žinios kalba apie Lietuvoje siaučiantį badą, maisto rekvizicijas, žmonių medžiokles...

Reikia tikėtis, kad visa lietuvių tauta nebus išsklaidyta ir išnaikinta. Reikia dirbti, kad Lietuvos žmonėms padėtume. Bet reikia ir suprasti, kad lietuvių tauta pergyvena didžiausią nelaimę; ji visa pasruvusi krauju ir ašaromis.

S. Daugirdas.

EISENHOWER TARP NAMIŠKIŲ

Didis alijantų karo vadas, gen. Eisenhower, kuris sunaikino Vokietijos militarizmą, dabar atostogauja Amerikoje. Čia matosi savo namiškių tarpe.

Skaitytojų Balsai

Gerbiama Redakcija!

Siunčiu money orderį $3.50 už prenumeratą ir norėčiau pabrėžti keliais žodžiais apie blogą Lietuvos padėtį.

Gavau vakar laišką iš Vokietijos nuo Ernesto Liubinsko, mano suněno; tarnauja Amerikos armijoj jau penki metai. Dabar vyras skundžiasi, kad gavo atostogų ir norėjęs važiuoti iš Vokietijos į Lietuvą aplankyti tėvelių ir giminių apie Kauną. Bet rusų vyriausybė neįleido jo į Lietuvą. Taigi, man labai dyvai, kokia ten ta Stalino saulė šviečia Lietuvoje, jei Amerikai sumušus fašizmą, rusai susirioglinę į musų tėvynę nebeįsileidžia nei lietuvių pažiurėt, kas ten darosi ir aplankyti saviškius. Bereikalo "Liaudies Balsas" užstoja už tuos rusus.

Laukiu atkeliaujant Maikio su tėvu, nes jau pasiilgau.

Draugiškai,

S. Labutis.

R. R. I. Westeros, Alta.

Pasveikinimas

Sveikinu Maikį su Tėvu ir visą "Keleivio" štabą susilaukus jums 40 metu jubilėjaus, ir linkiu jums ilgiausių metų. "Keleivį" aš pažįstu jau 30 metų su viršum. Da Lietuvoje budamas bėgdavau pas kaimyną pasiskaityt Maikio su Tėvu. Bet Lietuvoje sunku budavo "Keleivį" sugauti, nes visi jį čiupdavo. Užsirašyti buvo nelengva, nes sunku budavo rublį nusitvert. Kai tik atvažiavau Kanadon ir gavau darbo, pirmutinį dolerį pasiunčiau "Keleiviui", kad mane lankytų. "Keleivis" man yra geriausis laikraštis ir aš nemanau su juo skirtis.

J. Liutkevich.

Gerbiamoji Keleivio Redakcija!

Siunčiu malonų pranešimą, kad aš suradau "Keleiviui" vieną naują skaitytoją. Pas mane atsilankė porą kartų svečias, o pas mus kaip pas laisvus žmones, Keleivis ir Naujienos niekada neprasišalina. Tai mano svečias kartą ir klausia, kodėl mano stalas popieriais užverstas. Aš jam atsakiau, kad tie popieriai tai mano maldaknygės, nes darbininkams svarbu skaityti ir perskaičius protauti. Svečias susigundė ir nutarė pasiųsti seniui Maikio Tėvui ant puspadžių ir gyvatinės...

A. Davis, Waukegan, Ill.

Su Maikiu ir jo tėvu nenoriu skirtis. Nors jau gyvenu senystos laikus, bet visgi norisi gyventi du metus, tad ir Maikio tėvui siunčiu $5 — ant ruginės.

Taip pat aš veliju ir prašau visų Keleivio kostumerių, visi siųskit ne mažiau, kaip po penkinę. Mačiau kiti siunčia ir po dešimtinę, tai jie gal dar jaunystės gyvenimą gyvena. Labai gerai, kad puikiai prijaučia.

Velinu Keleiviui gero pasisekimo ir ilgo gyvenimo.

K. P. Šimkonis,
Worcester, Mass.

MAIKIO TĖVUI PO PENKINĘ

Maikio Tėvui po penkinę prisiuntė šie draugai: Tony Yacina iš Lecontes, Pa., K. Subatienė iš St. Louis, Mo., Mike Namavitch iš Glen Riddle, Pa., Mrs. K. Valionis iš Philadelphijos, Mrs. Marion Eukitis iš Biddeford, Me., John Lapinski iš Joliet, Ill., Anna Vaikšnis iš East Hampton, L. I. Povilas Kriaučiukas iš Staten Island, N. Y., P. Karpa iš Bluffton, Canada, Joseph Wosilius iš Brooklyno; A. Raubčkas iš Clevelando; A. Peslik, Phelps, Wis.; Mrs. Eva Balanus, Worcester, Mass.; Vaitunonis, E. Hampton, L. I.; Lapicki, Joliet, Ill.; A. Sakalauskas, Brookfield, N. Y.; Joe Palionis iš Philadelphia, Pa.; T. Kancis, iš Brooklyno; S. Stepaitis, Rochester, N. Y.; Mrs. V. Kazlauskas, iš Springfield, Mass.

Visiems ačiu!

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Great Necko Gyventojai. —Jei pinigai padėti į banką Tamstos vardu, niekas kitas jų paimti negali. Savo palikime pinigus galite užrašyti kam norite.

P. T. Brooklyne. — Rinkimai praėjo, "šnapsorių frontas" pralaimėjo, todėl korespondencijos nebedėsime. Ačiu už prisiuntimą.

G. J. Strimaičiui, Bridgeport, Ct.; J. **Jakimavičiui,** Phila., Pa. ir **M. Bakunui,** Stratford, Conn. — Ačiu už iškarpas ir paveikslus.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau brolio Antano Lukšio, kilusio iš Panevėžio apskr., Rozalimo valsčiaus, Getautų kaimo. Jis pats ar kas apie jį žino malonės pranešti man jo adresą. (29)

JUOZAS LUKŠAS,
1576-B Clark St., Montreal, Canada

Pajieškau brolio Vinco Urbiečio. Manau, kad jis tarnauja Amerikos kariuomenėj. Žinantieji apie jį malonės man pranešti, už ką busiu labai dėkingas. (30)

S. URBIETIS,
609 Blackford Street,
New Westminster, B. C., Canada

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

Turi žinoti visą namų darbą ant farmos, turi buti sveika ir linksmo budo, ne tinginė, mylinti tvarką ir švara. Aš esu našlys ir turiu sunų. Gerai moteriškei gera vieta. Daugiau pranešiu laišku. (29)

J. A. MARKUN,
R. 6, Fort Plain, N. Y.

Pajieškau Juozo Mailos. Girdėjau, kad gyvena apie Montreala, Kanadoj. Jis yra kilęs iš Vilkaviškio apskričio, Mierčių kaimo. Meldžiu jį pati atsiliepti arba kas apie jį žino man pranešti, už ką tariu širdingą ačiu. Meldžiu atsiliepti ir kitų mano pažystamų, su kuriais pirmiau susirašinėjau, bet dabar jų adresų neturiu. (29)

JUOZAS ULINSKAS,
3168 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KNYGŲ IR ŽOLIŲ SANDĖLIS

Aukso Altoriukas, maldų knygelė, Tilžėj spausdinta, gražiais celuloido viršeliais $1.75
Vainikėlis, maža maldų knygelė, mišios su paveikslais, drutais apdarais .... 65c.
Pekla, kur ji yra ir kam reikalinga, su kankinimo įrankiais .... 30c.
Raktas į Gyvenimą, atsidaryk duris, o atrasi paslėptus nuo tavęs tavo laimės gyvenimo turtus, arba meilško apsivedimo gyvenimas $1.00
Nebijok Mirti, knyga su paveikslais .... 60c.
Kapitonas Velnias, didelė, 3 tomų knyga $1.50
Duktė Marių, graži apysaka 25c.
Lengvas budas išmokti anglų kalbos be kito pagalbos .... 35c.
Neužmokamas Žiedas, graži apysaka .... 25c.
Gudrus Piemenukas, vargo apsakymai .... 25c.
Sveikata Ligoniams, knygutė aprašo apie 350 vaistažolių .... 25c.
Erodas Boba ir velniškas tiltas .... 35c.
Kaip Duktė gyveno pustynėj 25c.
Sapnų Knyga su paveikslais, apdaryta $1.35
Stebuklingas Zerkolas, graži apysaka .... 25c.
Grigerius, gražus skaitymai 30c.
Užkeiktoo 3 karalaitės .... 25c.
Keliauninkai į Palestiną .... 30c.
Davatkų Gadzinkos .... 20c.
Dvarinė Pana, graži apysaka 25c.
Ragana, tikras atsitikimas .. 35c.
Apie Dangų, saulę, mėnulį ir žvaigždes .... 10c.
Virėja-Kepėja, Vaikų Augintoja ir Vyrų Užlaikytoja, apie 450 visokių reeceptų, kaip geriau jiems tikt $1.00
Praloto Olšausko Darbai ir nuopelnai ant Gedimino kalno Birštone, su meilužės paveikslu .... 25c.
Salemonas, laimių knygutė 15c.
Mikaldos Pranašystės .... 25c.
Sapnas Marijos ant Alyvų Kalno .... 20c.
Burykla ir Burtininkas .... 35c.
Karvės ir nauda iš jų, geresnių surių padarymas, su paveikslais 25c.
Istorija seno ir naujo testamentų, su paveikslais. .... 35c.
Raistas, aprašymas apie Chicagos lietuvius $1.25
Nedoras Žydas, jaunų merginų kupčius .... 50c.
Kantri Elena, graži pasaka 25c.
Gromatos į Lietuvą, su dainelėm, 15 skirtingų pasveikinimų, tuzinas 40c., 3 tuzinai už $1.

ŽOLĖS ARBATOS FORMOJ

Nervų suirimas ir nemiga .. 85c.
Nuo cukrinės ligos .... 80c.
Vidurių valytojas .... 60c.
Nuo veneriškų ligų $1.20
Skausmingų mėnesinių reguliatorius .... 60c.
Nuo dusulio, kosulio ir mainų asthmos .... 60c.
Nuo vandenligės .... 60c.
Nuo užsisenėjusio kataro bei hay fever .... 85c.
Nuo inkstų akmenėlių bei strėnų 60c.
Nuo visokių reumatiškų skausmų 60c.
Vyriškumo pataisymas .... 85c.
Trajankos, stambios .... 60c.
Kamparas, pakelis .... 35c.
Plaukų augintojas — saugoja juos nuo pražilimo .... 60c.
Nuo nemalonaus burnos kvapo 85c.
Nesišlapink miegodamas .... 60c.
Nuo nutukimo, eik kudyn .... 85c.
Nuo surugusio pilvo (heart burn) .... 85c.
Tyra mostis, nuo bile kokio niežulio, Rožės, Pailių, Poison Ivy, gydo visokius skaudulius, apdegimus ir t.t. $2.25
Pailių arbata arba mostis .... 85c.

M. ŽUKAITIS, (41)
335 Dean St., Spencerport, N. Y.

Jieškomi Asmenys

Aleknavičiutė Stasė, 1928 m. išvykusi iš Kauno ir gyvenusi Brooklyn, N. Y.

Andriuškevičius Juozas, gyvenęs Brooklyn, N. Y.

Baltrušaitienė-Bracaitė Stasė, kilusi iš Šiaulių apskr., Kurtuvėnų val., Pabijočių kaimo, gyvenusi Chicagoje.

Elsbergas Vladas, Izidoriaus sunus, kilęs iš Raseinių miesto.

Jaseliunai, Mykolas ir Steponas, gyvenę Chicagoje ar apylinkėje.

Grigaliunas Stasys, gyvenęs Grand Rapids, Mich.

Grigaliunas Mykolas, gyvenęs ar gal tebegyvena Chicagoj ar apylinkėje.

Kasparavičius Kazys, kilęs nuo Simno ir gyvenęs Bostone ar apylinkėje.

Krasinskaitė Aleksandra, kilusi iš Skapiškių k., Girkalnio val., Raseinių apskr. Spėjama, kad gyvena Chicagoje ar apylinkėje.

Kudirka Juozas, arba jo šeimos nariai.

Mikoliunas Jonas, gyvenęs Chicagoje ar apylinkėje.

Narbuza Jurgis, kilęs iš Stirniškių k. ir gyvenęs Brooklyne.

Paltanavičius Adomas, gyvenęs Rumford, Me.

Paltanavičiutė Jieva, gyvenusi Rumford, Me.

Petraška Adomas, kilęs nuo Balbieriškio ir gyvenęs Bostone, ar jo apylinkėje.

Petraška Juozas, kilęs iš Simno gyvenęs Bostone, ar apylinkėje.

Piliponytė Liucė, ištekėjusios pavardės nežinoma, kilus iš Klaipėdos krašto, Šilutės apskr., Dronšilių km. Spėjama, kad gyvena Chicagoje ar apylinkėje.

Polekauskai, Boleslovas, Antanas ir Juozas. Amerikoj žinomi dar ir kaip Paulakowski, kilę iš Suvalkų apylinkės.

Pozulp Jacob, gyvenęs 6924 So. Fairfield Ave., Chicagoje. Spėjama, kad ir dabar Chicagoj tebegyvena.

Rudokai, Jieva, Antanas ir Juozas, gyvenę Worcester, Mass.

Srebaliai, įpėdiniai prieš apie 20 metų mirusio Srebaliaus, kilusio nuo Rietavo, Telšių apskr. Jo našlė prieš karą buvo grįžusi Lietuvon, o vaikai gyvena Amerikoje.

Šiukštienė-Grigaliunaitė Julia, gyvenanti Chicagoje ar apylinkėje.

Svoinickas Stasys, kilęs iš Josvainių miest., Kėdainių apskr.

Urbonienė-Bracaitė Juzė, kilusi iš Šiaulių apskr., Kurtuvėnų val., Pabijočių km. Prieš kelis metus ištekėjusi už antro vyro, bet jo pavardė nežinoma. Spėjama, kad tebegyvena Chicagos apylinkėje.

Valickaitė Sofija, Vinco duktė, kilusi iš Šiaulių m. ir gyvenusi Chicagoje ar apylinkėse.

Jieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania,
41 West 82nd Street,
New York 24, N. Y.
arba
Consulate of Lithuania,
30 N. LaSalle Street,
Chicago 2, Ill.

AR ŽINOT, KAD

Anglijos lordų rumai yra keista institucija. Jos nariai negauna algų.

Shorthand arba trumprašis jau buvo žinomas pirm krikščionybės eros.

Krikščionių vienuolynas yra skolintas iš pirmiau atsiradusių tikybų.

FARMA PRIE MIESTO

Revere, Mass., 8 kambarių namas, garažas, visi patogumai, šildoma karštu vandeniu kurenama aliejum, 2½ akrų geros žemės daržui arba vištoms. 400 pėdų frontas ant busu kelio. Geri 8 lotai statybai. Tik 25 minutės nuo Bostono. Greitam pardavimui už $6,800.

A. DRAGONE & SON,
606 Broadway, Everett, Mass.
Tel. Everett 4063

GEROS KNYGOS

NUPIGINTOS VASAROS LAIKUI

Gyvulių Protas — D-ro Zell'o mokslinės studijos apie gyvulius. Autorius aiškina visokius keturkojų papročius ir prigimtį. Pavyzdžiui, kodėl šunelis loja ant mėnulio? Ką reiškia arklių bailumas? Kodėl gyvuliai su gera uosle paprastai turi silpnas akis ir greitai apjanka? Ar lapė ištikrųjų yra tokia gudri, kaip žmonės apie ją mano? Kodėl vieni gyvuliai ginasi nuo savo priešų, o kiti bėga? Ir daug kitokių dalykų. Knyga didelio formato, 212 puslapių. Kaina buvo $1.25, dabar tik 65c.

Biblija Satyroje—Tai yra knyga, kur Biblijos pasakojimai yra atvaizduoti juokingais paveikslais. Kaina buvo $1.00, dabar tik 50c.

Kokius Dievus Žmonės Garbino Senovėje?—Parašė Iksas. Tai labai įdomus ir pamokinantis leidinys. Dievų ir tikybų istorija paduodama nuo saulės garbinimo iki krikščionybės laikų. Knyga turi 272 puslapius. Arti 100 puslapių pašvęsta vien tik senovės lietuvių dievams apibudinti. Čia yra aprašyta daugiau kaip 30 įvairių Lietuvos dievų, dievaičių ir šventųjų. Bet knyga ne religinio pobudžio. Priešingai, ji parodo, kad dievus patys žmonės kuria ir patys juos naikina. Knygos viršeliai papuošti senovės lietuvių žinyčios paveikslu. Kaina buvo $1.00, dabar tik 50c.

Sveikata — Didelė, gražiai apdaryta ir gausiai iliustruota D-ro Graičiuno parašyta knyga. Paprasta kaina—$2.50; musų nupiginta kaina—$1.50.

Sielos Balsai—Jono Smelstoriaus dainos ir eilės. Knyga gražiai iliustruota, apdaryta drutais audekliniais apdarais, buvo $1.25, dabar tik 75c.

Lietuvos Vaizdai, tai yra atvirutės su gražiais Lietuvos vaizdais. Atvirutės tinka bile sveikinimams arba korespondencijoms, o ypač šiais metais, kuomet už Lietuvos nepriklausomybę Amerikos lietuviai veda tokią įtemptą kovą.

Kompletas buvo 50c., dabar 35c.

Žemaitės Raštai Karo Metu. Knyga didelio formato, ant dailios popieros, iliustruota, piešia baisius karo vaizdus Lietuvoje. **Kaina** buvo 50c., dabar 25c.

Prašom pasinaudoti proga ir įsigyti gerų knygų nupigintom kainom.

Užsakymus prašom siųsti šitokiu adresu:

"KELEIVIS"
636 Broadway,
So. Boston 27, Mass.

LENGVAS BUDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI

SU FONETIŠKU IŠTARIMU IR TRUMPA ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA

Šis rankvedėlis yra sutaisytas taip aiškiai ir praktiškai, kad kiekvienas gali lengvai pramokti angliškai. Čia telpa sutvarkyti reikalingiausi pasikalbėjimai jieškant darbo, nuėjus krautuvėn ko nusipirkti, pas daktarą ar traukiniu važiuojant.

Gaunamas "Keleivio" Administracijoj, kaina 35 centai

"KELEIVIS"
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas".

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicagą), $6.00. Chicagoje ir Europoje—$8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Pasipažinimui kopiją pasiųsime veltui.

MOTERIMS PASISKAITYT

ŠĮ SKYRIŲ TVARKO M. MICHELSONIENĖ.

Šeimos Krizis

Rašo J. Baldauskas

(Tęsinys)

Kiti manė šeimos negerovių tikriausiais kaltininkais esant žydus; jie, girdi, sukėlę šią baisią lyties revoliuciją, jie ir yra atsakingi už visas negeroves, nelaimes, kokių žmonija iki šiol nežinojo. Žydai, girdi, savo neribotu, nežabotu lytiniu instinktu šia visuotinio ištvirkimo liga užkrėtė visus žmones; jie išgalvoję istorinį materializmą, socializmą, komunizmą, sugriovusius sveikus šeimos pagrindus.

Žydai, girdi, literatura, laikraščiais, kinais, madom ištvirkinę milionus jaunų žmonių. Jie išugdė Šnitzlerį, Nordau, Freudą, Wassermaną, Alfredą Adlerį, pateisinusius lytinį ištvirkimą mene, literaturoj, moksle, filosofijoj. Jie pirmieji išmokę žydę moterį devėti trumpą, nesiekiančią kelių, dideliais priekyje ir užpakalyje iškirpimais, suknelę ir kirpti bubikopf.

Aišku, už tokį didelį "prasikaltimą" turi jie buti atsakingi, lyg be žydų nebutų atsiradę trumpų suknelių, didelių priešaky ir užpakaly iškirpimų; lyg be žydų nebuvo kas rašo erotinių romanų ir psichoanalitinių tyrinėjimų. Jei kaltininko nėra, tai reikia jis išgalvoti ir ant jo visa tai suversti, kaip ant atperkamojo ožio; visuomenės sąžinė, mat, bus ramesnė.

Autorius, didžiai moterų laisvės nekęsdamas, pyksta: "Kuomet moteris kartu su manim ateina pas kirpėją, kuomet ji laisvai uždeda koją ant kojos (supančiot, tą laidokę, tada ji nepajudintų savo kojų. — J. B.), išsiima iš savo ridikulio sidabrinį portsigarą—aš nustojau gerbęs moterį. (Oi, kokia didi autoriaus rustybė! Uždraust visoms moterims rukyt.—J. B.) ir nustojau ją gerbęs todėl, kad perėmusi iš vyro jo nepriklausomumą ir neceremoningumą, ji nustojo buti moterimi."

Vietomis autorius nusileidžia: "Aš suprantu įgimtą moters jausmą buti elegantiška ir gražia, todėl atleidžiu jai aš (tik kažin ar ji tojo atleidimo prašo!) ir dažytas lupas, paišytas akis ir tualetus." Bet kerštingu tonu prabyla musų išmintingasis autorius: "Šių laikų moteris nuėjo prieš savo pašaukimą visuomenėje ir šeimoje. Musų žmonos išėjo iš šeimos, jos užsiima visuomenės ir politikos darbu, jos virto kliubų nariais, jos buna visur: kavinėse, restauranuose, šokių namuose, jų nebuna tik namie. Aš turiu visu balsu sušukti, kad tas prakeiktas emancipacijos skonis atėmė iš manęs žmoną ir iš dukters motiną."

Taigi matome, kur šeimos negerovės kaltė: moters ekonominis, kulturinis, politinis savarankiškumas. Ne, neduoti moterims tojo savarankiškumo; ne, uždrausti joms žaisti šioje autoritetų gadynėje laisve ir uždaryti devyniais raktais su vaikais virtuvėje su maldaknyge rankoje. Vokiečių tautos vadas Hitleris buvo žadėjęs parodyti moterims, kur jų vieta, pririšti jas prie vaikų, virtuvės ir bažnyčios pareigų, tada praeis negerovės, tuomet gryžtų tie gražūs seni laikai, kada moterys pas kirpėjas neidavo, kojos ant kojos nekeldavo ir sidabrinių portsigarų nenešiodavo.

Kitas, nežinomas autorius, tame pačiame "Sekmadienio" numery, atsakydamas į minėtą ankietą, be daugelio kitų priežasčių, laikė šeimos krizio priežastimi moters ožį, kaprizą (vyrai, matyt, nesiožiuoja). Autorius rašo:

"Pažįstu žmogų, kuris išsiskyrė todėl, kad jo žmona kartą nenuvesta teatran, per dažnai dėl to savo vyrui prikaišiojo, kad vyras, to nepakęsdamas, ėmė ir atsiskyrė."

Šiokiam kriziui išvengti, suprantama, reikia visuomet savo žmoną vesti teatran arba jai neinant — palikti namie. Jei ir po šito nepaklausys, ožiuos, tai, atsiminus Niezschės protingąjį patarimą, einant pas žmoną nepamiršti pasiimti botago, geriausio nuo visokių kaprizų vaisto.

Kita žmonių rušis linko šeimos krizio priežasties jieškoti prieškarinių dienų Rusijoj, manydami čia esant visų negerovių kaltininkę. Vienas vokietis žurnalistas Galin rašė: "Rusijoj šeima ne tik pairusi, bet visiškai pakrikusi: vyras nežino žmonos, žmona nežino vyro, vaikai — savo tėvų. Moteris yra trumpalaikio smaguriavimo įrankis, visoj Rusijoj negirdėtas ištvirkimas."

(Bus daugiau)

PRAPUOLĖ KELIONĖJE

Kairėj matosi Mrs. Kathleen Beazley, 20 metų amžiaus moteris, kuri grįždama iš Baltimorės traukiniu namo, prapuolė ir nuo birželio 4 dienos niekas apie ją negirdėjo. Dešinėj matosi jos motina su mažu vaikučiu, kurį prapuolusi moteris paliko.

VASARĄ DRAPANOS TURI BUT LIUOSOS

Vasaros karščiuose drapanos turi but pasiutos iš lengvutės materijos ir kaip galima liuosesnės, kad nevaržytų judėjimo.

Kaip Išnaikint Tarakonus

Gerb. Moterų Skyrius:

Aš labai norėčiau, kad man pagelbėtumėt arba patartumėt, kaip išnaikinti tarakonus. Aš pirkau visokius "medicinus", bet vis nieko negelbsti. Labai yra nemalonu buti stuboj, kur yra vabalų.

Už patarimą tariu širdingą ačiu.

Draugiškai,

Jusų skaitytoja M. S.

PATARIMAS

Naminių tarakonų yra net penkios skirtingos veislės. Tai yra toks naminis brudas, kurio kiekviena gera šeimininkė turėtų kaip įmanydama saugotis. Tvarkingiausia ir švariausia virtuvė atrodo apleista ir nešvari, jei po ją laipioja tarakonai. Jie landžioja visur ir viską aplaipioja, nešiodami visokį nešvarumą ir ligų bakterijas. Neapsakomai šlykštų darosi matant juos vėžliojant po indus, bliudus, puodus, o dažnai ir maistą teršiant.

Kadangi tarakonai labai mėgsta šilimą, tai jų daugiausia buna vasara, o virtuvėj, kur visuomet šilta ir maisto yra, jie laikosi ir veisiasi per ištisus metus. Nieko nedarant, jie visą namą užplusta. Dienos laiku jie pasislepia plyšiuose ir retai kada pasirodo; išlenda tik nakties laiku, kuomet tamsu, todėl šeimininkė dažnai ir nepastebi, kad jos virtuvė yra tarakonų apsėsta. Pamato tik tuomet, kai atėjus virtuvėn staiga uždega šviesą. Tarakonai šviesos bijosi ir visu greitumu nešasi į plyšius pasislėpti.

Tarakonai maitinasi kitais negyvais vabalais, savų kiaušinių lukštais ir visokiu maistu, kokį tik suranda; o kur maisto nėra, tenai jie čiulpia vilnonius drabužius, apgriaužia knygas ir kitus popierinius daiktus, net rakandų ir čeverykų odą.

Užsiveisę spaustuvėse ir knygynuose tarakonai pridaro blėdies už tukstančius dolerių, apgriauždami ir apteršdami apdarytas knygas, nes jie labai mėgsta tuos klijus, kuriais knygų apdarai prilipinami.

Tarakonai daug blėdies padaro ir laivams, kur jų randasi tukstančiais, nepaisant visų pastangų juos išnaikinti. Mat, jie mėgsta netik šilimą, bet ir drėgmę. Laivuose jie netik viską apgriaužia, bet ir apteršia, kas palieka nemalonų, sarginantį dvokimą.

Jungtinių Valstijų Agrikulturos Departamento biuletenis **No. 658** sako, kad geriausis ir pigiausis budas tarakonams išnaikinti, tai pauderis vadinamas **Sodium fluoride**, kuris naikina juos gan pasekmingai. Tam tikru pustuvėliu galima pripusti tų miltelių į visus plyšius, kur tik tarakonai randasi. Tarakonai tuoj nuo jų apsvaigsta ir išlindę iš visų plyšių pradeda aklai vėžlioti ir kristi negyvi. Tuomet reikia sušluoti ir sudeginti. Kadangi sodium fluoride yra nuodai, tai reikia saugotis, kad tie milteliai nepatektų į valgį.

Antras budas tarakonams naikinti, tai **boraksas**, kurio galima padulkinti vieno, arba sumaišius su cukrum, kava ar miltais. Angliškai vadinasi: Borax powder.

Trečias budas, tai visiems žinomas **Paris Green**, žalieji milteliai, kurių pribarstoma apie sinką, pečių ir pripučiama į visus plyšius.

Yra ir kitokių budų bei nuodų, vienok namams šie trys yra geriausi ir parankiausi.

Reikia tačiau žinoti, kad neužtenka tarakonus išnaikinti. Norint tikrai namus nuo to brudo apsaugoti, reikia švariai juos užlaikyti, nelaikyti aikštėje jokio maisto nei trupinių. Taipgi nelaikyti per naktį sinkoję neplautų indų ir atviram inde išmatų. Sinka taipgi turi but kas vakaras karštu vandeniu ir stipriu muilu išplauta.

Nerasi ten nei tarakonų, nei kito brudo, kur yra švari ir supestinga gaspadinė.

MIESTAS DUODA MOTERIMS PAMOKŲ

Kaip prezervuoti (kenuoti) maistą žiemai

Bostono mokyklų valdyba nutarė duoti moterims eilę pamokų apie daržovių ir vaisių prezervavimą žiemai.

Pamokos prasidės liepos 16 ir tęsis iki rugpiučio 31, nuo 9 val. ryto iki 1 val. poniet, du ar tris rytus į savaitę — kaip pageidaus tų pamokų lankytojos.

Čia paduodam sąrašą tų mokyklų, kuriose tos pamokos bus duodamos:

Bostone: Prince School.

E. Bostone: Joseph H. Barnes School.

Brightone: William Howard Taft School.

Dorchester: Matthew mokykloj, William Russell mokykloj, Woodrow Wilson mokykloj.

Roslindale: Washington Irving mokykloj.

North End: Michelangelo mokykloj.

Southh Bostone: Gavin mokykloj.

Jamaica Plain: Mary Curley mokykloj

Roxburyje: Timilty, Martin, Emerson ir Theodore Roosevelt mokykloj.

West Roxburyje: Robert Gould Shaw mokyklose.

GEROS ŠIRDIES MOTERIS

Musų skaitytoja K. Subatienė iš St. Louis, Mo., jau kelinti metai užrašo Keleivį kuriai nors pavargėlių prieglaudai, kur randasi lietuvių. Dabar draugė Subatienė vėl tokią auką padarė. Tai yra labai gražus darbas. Štai ką mums rašo vienas inamis iš Marylando senelių prieglaudos:

"Gerbiamieji! Noriu parašyti jums nors keletą eilučių ir pasakyti, kad aš skaitau Keleivį šitoj prieglaudoj jau 7 metus. Dabar aš čia gyvenu sunkiausias dienas, nes neateina lankytojų nei draugų. Liko tik vienas pasauly draugas, tai Keleivis. Jeigu aš ir jo netekčiau, tai jausčiausi kaip miręs. Ačiu jums labai.

Stasys Gabrielis."

Į tą prieglaudą mes siuntinėjam vieną Keleivį nuo savęs. Dabar siuntinėsim du —vienas bus nuo draugės Subatienės.

PADĖKA

Mrs. Macevičienė ir Aleknų šeimyna širdingai taria ačiu už visų giminių ir draugų širdingą užuojautą musų liudnoj valandoj, kada turėjome persiskirti su musų mylimu vyru ir tėvu Antanu P. Macevičiu.

Macevičienė ir Aleknos.

Prakilnus

Prakilnus, malonus
Pasaulio jausmai
Ir gilios svajonės—
Poetų skausmai.

Jovaras.

Draugei

Nors man ant šios žemės
Ir nieko neliks,
Bet vardas tavasis
Širdyje paliks.
Tave atsiminsiu
Nors busiu toliausia,
Nors jurose vargo
Paskęsiu giliausia.

Jovaras.

Knygų Bargenas Už Pusę Kainos

Visos knygos, kurios žemiau yra surašytos, trumpam laikui yra nupiginamos iki pusė kainos. Kas pirks už $1.00, tas gali pasirinkti už $2.00 knygų. Kas pirks už $1.50, gali pasirinkti už $3.00. Jei pirksit už $2.00, gausit knygų už $4.00. Ir t. t.

Štai čia knygų sąrašas:

AR BUVO VISUOTINAS TVANAS?

Bažnyčia sako, kad buvo, o mokslas sako, kad nebuvo. Jeigu buvo, tai kaipgi Nojus butų galėjęs surinkti į kelias dienas visų veislių gyvunus, kurie gyvena išsimėtę po visą žemės kamuolį? Kaip jis galėjo tuos gyvunus prastoj savo arkoj sutalpinti? Iš kur ėmėsi tiek vandens, kad visą žemę apsemtų? Kur tas vanduo dabar yra? Kaip iš Nojaus šeimynos galėjo atsirasti po tvano juodveidžiai ir kitų veislių žmonės? Šitie ir šimtai kitų klausimų, į kuriuos negali atsakyti jokis kunigas, yra nuosakiai ir aiškiai išdėstyti šitam veikale. Knyga be galo įdomi. Kas žodis—tai faktas; kas sakinys—tai naujas kunigų argumentas griuva. Mokslas ir mokslas nuo pradžios iki galo. Kaina ..... 25c.

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS?

Parašė kun. M. Valadka. Knyga drąsiai kritikuoja Romos Katalikų bažnyčios autoritetą ir faktais parodo, kad jis nėra joks Kristaus vietininkas. 224 pusl. Kaina .. $1.25

KAIP SENOVĖS ŽMONĖS PERSISTATYDAVO SAU ŽEMĘ

Labai įdomus senovės filosofų daleidimai apie žemės išvaizdą. Pagal daugelį autorių parašė Iksas. Antra knygutės dalis yra: **"Išvirkščias mokslas arba Kaip Atsirado Kalbos."** Parašė Z. Aleksa. 40 pusl. ..... 10c.

NIHILISTAI

Tragedija trijuose aktuose. Veikalas perstato nužudymą caro Aleksandro II. Labai puikus ir nesunkiai scenoj perstatomas veikalas. Iš viso reikalaujamos tik 28 ypatos. So. Boston, 1913, pusl. 61. .... 25c.

TABAKAS.

Kaip jis žmonėms kenkia. Liaukimės rukę! Pagal A. Apolovą ir daugelį iš gyvenimo patyrimų parašė K. Stiklelis, So. Boston, Mass. 1909 m., pusl. 63. ..... 25c.

ŽINGSNIS PRIE ŠVIESOS.

Vieno akto vaizdelis ir monologas NAŠLAITĖ. Parašė K. S. Lietuvaitė. So. Boston, Mass. 1914 m., pusl. 23. ..... 10c.

"SALOMĖJA"

Arba, kaip buvo nukirsta šv. Jonui galva. Drama viename akte, parašyta garsaus anglų rašytojo. Vertėtų kiekvienam perskaityti. 25c.

"O. S. S."

Arba Šliubinė Iškilmė. Vieno akto farsas, labai juokingas ir geras perstatymui. Kaina ..... 15c.

DĖL PINIGŲ

Trijų aktų ir septynių scenų drama. Pagal L. Tolstojų, parašė A. A. Večkys. Kaina ..... 35c.

KARĖS NUOTAKOS

Vieno akto drama, vaizduojanti vokiečių militaristų žiaurumą ir nelaimingą moterų likimą. Kaina ..... 20c.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA.

Labai įdomi knygutė šituo svarbiu klausimu. Ją turėtų perskaityti kieknas katalikas ir socialistas. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardunas. Kaina ..... 10c.

Pekla

BROŠIURA SU PEKLOS ŽEMĖLAPIU IR KITAIS PAVEIKSLAIS.

Parašė

A. M. METELIONIS.

Kunigai gąsdina tamsuolius amžina peklos ugnimi ir už pinigus apsiima kiekvieną išgelbėt nuo amžinų kančių pragaro liepsnose. **Bet šios knygos autorius parodo, kad visa tai yra melas ir apgavystė, nes peklos visai nėra. Jisai parodo, kad toj vietoj, kur Biblija sako buvus kitąsyk peklą, dabar kopustai auga. Ir pridėtas "peklos" žemėlapis tatai patvirtina.**

Kaina 25 centai.

Knyga gaunama "Keleivio" Knygyne.

Adresas: "KELEIVIS"
636 BROADWAY,
80. BOSTON, MASS.

Taipgi ir pas
A. M. METELIONĮ
7747 Navy Avenue,
Detroit, Mich.

LIETUVIŲ ŠEIMYNOS ISTORIJA JUŠKEVIČIAUS DAINOSE.

Jei nori žinoti, kaip senovėje lietuviai gyveno, tai perskaityk šitą knygą. Iš jos sužinosi, kad vyrai turėjo daug pačių, o žmonos po kelis vyrus. Labai užimanti ir pamokinanti knyga. Su paveikslais. Kaina .... 50c.

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVĖJE?

Panašios knygos lietuvių kalboje iki šiol da nebuvo. Čia aprašyta kokius dievus garbino senovės indai bei arijonai, egiptėnai, chaldai, asyrai, lietuviai, barbarai ir tt.; kaip tie dievai vadinosi, kur jie gyveno ir kokius jie santikius su žmonėmis turėjo. Knyga stambi ir labai užimanti. Tai yra tikra tikėjimų istorija. $1.00

MATERIALISTIŠKAS ISTORIJOS SUPRATIMAS.

Ši knygelė aiškina proletariato filizofijos mokslą. Jei nori žinoti, kas gimdo pasaulyje įvairiausius nuotikius, tai perskaityk šitą knygelę. Kalba labai lengva. Knyga protaujantiems darbininkams neapkainuojama. Kaina ..... 25c.

SOCIALIZMO TEORIJA.

Šis veikalas trumpais ir aiškiais faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugijos formos, ir kodėl turės buti pakeistas kapitalizmas. Kaina 25c.

DĖLKO REIKIA ŽMOGUI GERT IR VALGYT?

Valgyt ir gert reikia dėl to, kad norisi, atšaus nepagalvojęs žmogus. Bet dėl ko gi norisi? Dėl ko be valgio žmogus silpsta? Ir dėlko vienas maistas duoda daugiau spėkų, kitas mažiau? Dėlko žmogui reikia cukraus, druskos ir kitų panašių dalykų? Kodėl jam reikia riebalų? Šituos klausimus suprasi tiktai iš šios knygutės. Parašė D-ras G-mus. Kaina .. 15c.

KUNIGŲ CELIBATAS.

Ši knygelė parodo, kodėl Romos popiežiaus kunigai nesipačiuoja. Čia išaiškinta visa jų bepatystės istorija, jos pasekmės ir doriškas dvasiškijos nupuolimas. Šią knygą turėtų perskaityti kiekvienas vyras, tėvas ir jaunikaitis, kurie geidžia, kad jų moterys, dukterys ir mylimosios nepapultų į tokią kunigų globą. Parašė kun. Geo. Townsend Fox, D. D., sulietuvino Ferdinand de Samogitia. Kaina ..... 25c.

KODĖL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ?

Laisvamanis čia pasako, kodėl jis negali tikėti. Pilna argumentų, kurių nesumuš joks jėzuitas. Kaina tos knygutės ..... 20c.

KURGI VISA TAI NYKSTA?

Kur nyksta visi tie lobiai, kuriuos žmonės kuria per amžius? Šį intriguojantį politiškai-ekonomiską klausimą aiškina garsusis Vokietijos socialdemokratų teoretikas Karl Kautsky. Kaina ..... 10c.

BIBLIJA SATYROJE

Tai Biblijos pašaipa. Į Kanadą tos knygos neįsileidžia. Labai juokinga su 379 puikiais paveikslais, perstatančiais įvairius nuotikius nuo prieš sutvėrimo pasaulio iki užgimimo Kristaus. Įgijęs šią knygą niekas nesigailės. 352 puslapiai. Kaina .... $..00

KUR MUSŲ BOČIAI GYVENO?

Biblija sako, kad pirmutiniai žmonės gyveno Rojuje. Bet mokslas Rojų visai atmeta. Mokslas mano, kad žmonijos lopšinė buvo šiaurėje. Ir ši knyga parodo, kodėl taip manoma. Labai įdomus ir pamokinantis skaitymas. Kaina ..... 25c.

DŽIAN BAMBOS SPYČIAI.

Ir kitos fonės. Daugiau juokų, negu Amerikoj munšaino. Šioje knygoje telpa net 72 "Džian Bambos spyčiai," eilės, pasikalbėjimai, humoristiški straipsniukai ir juokai. Antra pagerinta laida. Kaina ..... 25c.

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS.

Šioje knygoje telpa daugybė naujų, labai gražių ir juokingų monologų ir deklamacijų. Visokios temos: darbininkiškos, revoliucionieriškos, tautiškos, humoristiškos ir laisvamaniškos. Visos skambios, visos geros. Tinka visokiems apvaikščiojimams, baliams, koncertams ir tt. Antra pagerinta laida. Kaina ..... 25c.

PAPARČIO ŽIEDAS.

Ir keturios kitos apysakos: (1) Neužsitikintis Vyras; (2) Žydinti Giria; (3) Klaida; (4) Korekta. Jose nurodoma kaip žmonės paikai tiki į visokius prietarus, burtus ir tt. .... 15c.

LYTIŠKOS LIGOS.

Ir kaip nuo jų apsisaugoti. Parašė D-ras F. Matulaitis. Antra, peržiūrėta ir papildyta laida. Kaina .. 25c.

EILĖS IR STRAIPSNIAI.

Šioj knygoj telpa 23 gražios eilės, daugybė straipsnių, juokų ir tt. Puikiai iliustruota. Kaina .... 25c.

ALKOHOLIS IR KUDIKIAI.

Arba kaip tėvų vartojami svaiginamieji gėrimai atsiliepia jų vaikams. Kas yra arba tikisi kada nors buti kudikių tėvais, butinai turėtų perskaityti šitą knygutę. Kaina 10c.

"Keleivis," 636 Broadway, South Boston, Mass.

Kova su Gamta

Nuo neatmenamų laikų žmonės veda kovą su gamta. Kaip žiloj senovėj, taip ir dabar žmogus darė ir daro pastangų nugalėti gamtos jėgas ir padaryti jas sau naudingomis.

Darydamas palyginimą tarp kovos su gamta ir žmonijos tarpusavio karų, skaitytojas gali pasidaryt klaidingų išvadų. Jis gali pasakyt: koks čia palyginimas, juk gamta nežudo žmogaus, o žmogus žmogų žudo.

Tai butų klaidinga. Dalykas čia yra toks, kad žmogui lengva stebėti tuos reiškinius, kurie vyksta trumpo jo gyvenimo metu; da lengviau vertinti tuos įvykius jam regima nauda ar nenauda. Sakysime, šis karas Europai pridarė tiesiog pasibaisėtinų nuostolių ir todėl mes sakome, kad karas yra pragaištingas, netekom daug turto ir gyvasčių.

Bet kelintam ateina į galvą tokia mintis: kiek nuostolių pridaro dulkių audros, kurios siautė ir siaučia Jungtinėse Valstijose? Į dykumas ir vandenynus audra nuneša milionus tonų pačios derlingiausios žemės; nubiednėję farmeriai palieka savo ukius ir bėga į miestus; jų žemė virsta nenaudinga dykuma.

Šitie nuostoliai lieka nepastebimi dėl dviejų priežesčių. Viena, dirvos naikinimas eina palengva; antra, didžiuma žmonių niekados nėra matę vadinamųjų dulkių sukurių (dust bowl). Butų kitaip, jei, sakysim, dulkių audra susyk išnaikintų kurios nors valstijos dirvožemį; jei visi farmeriai vienu kartu apleistų savo žemes. Tuomet visi apie tai kalbėtų ir skaičiuotų nuostolius — panašiai, kaip šiandien yra skaičiuojami karo pridaryti nuostoliai.

Kiek laiko atgal rusų rašytojas Iljinas tuo klausimu davė gerą straipsnį. Manau, kad musų skaitytojams bus įdomu susipažinti su jo pagrindinėmis mintimis. Iljinas pradeda taip:

Jau bus apie 10,000 metų, o gal ir daugiau, kaip žmonės veda kovą su gamta; veda ją tolimose ir nederlingose dykumose. Prieš 28 metus viena amerikonų ekspedicija buvo nuvykus į vidurinę Aziją. Netoli Aschababo ji rinko archeoldgines iškasenas. Po storų smėlio klodų ir vandens sunašų ji rado senovės drėkinimo sistemos liekanų. Paaiškėjo, kad tie įtaisai buvo padaryti 10,000 metų atgal!

Taigi, 10,000 metų atgal žmonės jau turėjo drėkinimo sistemą; jie vedė kovą su dykuma. Bet ar toji sistema buvo pirmoji?

To niekas nežino, bet visiems gali but aišku, kad drėkinimo sistemą pravedusieji žmonės per ilgus amžius kovojo ir kitomis priemonėmis su gamta. Rastoji drėkinimo sistema buvo jų kolektyvio darbo vaisius.

Svarbu žinoti ir kitą dalyką. Anų laikų žmonės neturėjo nei garinės žemsemės, nei gero kastuvo. Vis dėlto jie sugebėjo keisti savo šalies gamtą, dykumoje pasidaryti derlingas sodybas!

Tokia kova su gamta ėjo visur — Egypte, Indijoj, Kinijoj ir Mezopotamijoj. Visur žmonės statydavo didelius sląstus gamtai — pylimus ir tvenkinius vandeniui gaudyti, kada jis liedavosi per upių krantus, didelių potvinių metais. Da kitur upės budavo pertveriamos muro sienomis, taip kad vanduo lietųsi į laukus. Vienur tie vandeniui tekinti kanalai-ravai buvo siauri, kitur platųs.

Bet ne visur toks darbas buvo galimas, nes ne visur yra upių. Kasgi tokiais atvejais buvo daroma?

Ten, kur nebuvo upių, žmonės jieškodavo požemio vandens gyslų, ir jų surasdavo! Jie kasė žemę, lindo gilumon ir iš ten imdavosi sau reikalingo vandens. Štai ką jie darydavo. Pakalnėj jie iškasdavo eilę šulinių, toliau jie pravesdavo požeminius kanalus. Tais kanalais iš aukštesnių vietų bėgdavo vanduo; bėgdavo į žemesnes vietas, į laukus.

Iš šulinių vandenį jie sem davo molio semtuvais. Budavo taip: asilas ar kupranugaris suka ratą, kuris įtaisytas rentinio viršuje. Iškeltą samtį žmogus pildavo į lovius, kuriais vanduo bėgdavo į kanalus ir drėkindavo žemę.

Darbas buvo nelengvas. Tuos įrankius žmonės pasidarydavo, kaip sakoma, nuogomis rankomis. Įvykdavo ir nelaimių, budavo aukų. Sakysime, žmonėms po žeme besirausiant, žemė juos užgriudavo. Be to, jų iškasti kanalai vėliau užsikimšdavo smėliu ir dumblu. Pagaliau, kiekvienas didesnis potvinis ir vandens antpludis išversdavo ir nunešdavo tvenkinių sienas.

Taip buna ir šiandien: potvinio metu vanduo išgriauna net labai storus tvenkinius. Pavyzdžiui, kada iškyla Mississippi upės vanduo, jis išverčia paupio pylimus ir užlieja tukstančius akrų derlingos žemės! Tai ką jau sakyt apie senovės įrengimus, kurie buvo daug menkesni?

Tokiais atvejais žmonės, lyg skruzdės, vėl stverdavosi darbo — lysdavo į požemį, dirbdavo ir žudavo. Kas paisė tuometinio vergo? Gavęs įsakymą dirbti, jis turėdavo dirbti ir žuti, kitaip jį nudėdavo ponas-valdonas.

Tokių vergų triusu žiloj senovėj buvo įruoštos drėkinimo sistemos. Daugelis jų išliko net iki šių dienų. Pavyzdžiui, aukštutiniame Egypte da ir šiandien yra drėkinami laukai tais kanalais, kuriuos iškasė faraonų vergai. Tas pat vidurinėje Azijoje, kur ištisos sodybos gauna vandenį tik dėka senovėje iškastų kanalų bei šulinių. Tie kanalai ir tvenkiniai išliko tik todėl, kad metai iš metų, šimtmetis iš šimtmečio žmonės juos taisė ir naujino.

Musų žemėje tur but nėra įstabesnio paminklo triusui, kaip tos drėkinimo sistemos.

Bet žmonės ne tik kurė dykumų oazes; jie kartu ir griovė. Tokių griovimo paminklų kur kas daugiau, negu kurybos paminklų. Štai pavyzdis. Išorutinėj Azijoj, nuo Amu-Darjo upės, prasideda dykuma. Senovės žmonės ten buvo įruošę nuostabią drėkinimo sistemą. Jos vandeniu buvo aprupinama visa apylinkė, net už šimto amerikoniškų mylių! Bet ten galima matyt žmogaus akim neaprėpiama eilė išgriautų tvenkinių ir drėkinimo kanalų. Tai naikinimo paminklas — pikti žmonės atliko nuostolingą darbą.

Mokslininkų ekspedicijos ir šiaip keliautojai tolimų dykumų vidury dažnai užtinka tokių drėkinimo įrengimų. Reiškia, kadaise ten gyveno žmonės, žaliavo derlingi laukai. Bet atėjo pikti žmonės ir sunaikino tuos įrengimus. Pasekoje to, oazės gyventojai turėjo bėgti iš dykumos, nes pristigo vandens, o dykumoje vanduo yra brangiausis daiktas — be jo žusi. Tų žmonių gyvenimą šiandien primena tik viena-kita smėlių apnešta mečetė ar karavanų daržinės tvora.

Tuos senovės pastatus ir drėkinimo sistemas griovė ir gamta, bet dažniausia patys žmonės. Senovėje, kaip ir šiandien, ėjo karai. Piktieji užkariautojai, kurie įvairiais laikais verždavosi į rytų šalis, visų pirma draskė ir griovė drėkinimo sistemas. Atimti priešui vandenį, reiškė jį nuginkluoti ir nugalėti. Taip juk elgėsi ir Tamerlanas, kuris pusšešto šimtmečio atgal sugriovė didžiausią senovės žmonių drėkinimo sistemą išvidinėj Azijoj — Chorezmo oazę. (Oazėm yra vadinamos vandeningos ir derlingos vietos smiltynų dykumose.—**Red.**)

Musų žemės rutulis turi labai daug dykumų. Seniau, mums nežinomais laikais, tos dykumos tačiau buvo apaugusios miškais, kuriuose bastėsi visoki gyvunai, jų tarpe ir žmogus. Bet slėnkant amžiams kitėjo musų žemės paviršius: derlingi laukai pavirto į vandenynus ar lekiojančio smėlio dykumas. Ir musų laikais yra panašių reiškinių.

Imkime tą šalį, kur patys gyvename —Jungtines Valstijas. Pas mus irgi dideli plotai žemės virsta į nederlingą dykumą. Toks gamtos procesas eis ir toliau, jei žmogaus ranka jo nesulaikys. Juk ne bereikalo yelionies prezidento Roosevelto administracija buvo susirupinus sodinimu medžių, dagi ištisų miškų. Tam juk turėjom tokias abecelines organizacijas, kaip WPA ir CCC. Jų darbą nutraukė zovada atlėkęs karo dievaitis Marsas. Bet nutraukė tik laikinai; savo kovą su gamta Amerika turės vest ir toliau, jei nenorės prarasti milionus akrų derlingos žemės.

Bet Amerikos atžvilgiu pats žmogus yra kaltas; jis moka už savo padarytas klaidas. Pelnų jieškodamas, savo godumą vaikydamas, žmogus iškirto miškus. Miškuose laikėsi drėgmė. Be miškų žemė išdžiuvo. Žemė išdžiuvo ir viesulas išnešė dirvažemį debesiais. Likusi žemė pasidaro niekam neverta, ant jos niekas nebeauga.

Kaip sakėme, šiuo tarpu žmogaus kova su gamta yra nutraukta; paskutiniais metais ir pati gamta kažkaip sušvelnėjo ir Amerikos vakaruose nepridaro tiek žalos. Bet tai yra laikinas dalykas. Kada nors vėl susilauksime tokių viesulų. Ukininkai vėl dejuos, laikraščiai apie tai rašys, o mokslininkai ir valstybės vyrai darys apskaičiavimus ir planus kovai su gamta. O jeigu su gamta nekovos, turtingai Amerikai gręs rimtas pavojus.

Tiesa, amerikonai yra darbštus žmonės. Jų pastangomis atkariauta daug tokios žemės, kuri ir šiandien stovėtų pelkynu ar saulės kepinama ir vėjų nešiojama smėlio dykuma. Pavyzdžiui, tokia Kalifornija ir šiandien butų mažos reikšmės dykuma, jei ne žmogaus triusas ir kova su gamtos jėgomis. Jungtinių Valstijų tvenkiniai, jų rezervuarai ir bendrai drėkinimo sistema daro stebuklus; ji šimtą kartų tobulesnė už senovės drėkinimo įtaisymus. Bet tai yra vien mažmožis, tik pradžia didelio darbo. Ateis laikas, kada reikės didesnio darbo, sunkesnės kovos su gamta, jei žmonės norės išlaikyti ką jie turi šiandien. Bet nereikia nusiminti. Žmogus yra toks gyvunas, kuris nesitenkina vienu laimėjimu. Jis pasikinkė elektrą, turi telegrafą, telefoną, radiją, lėktuvus, net rakietas! Tai vis žmogaus laimėjimai jo kovoj su gamta.

Tokių ir da didesnių laimėjimų žmogus sieks ir ateityje. Nors gręsia pavojai —žmogus juos nugalės; su laiku jis pasikinkys visą gamtą, kad jam tarnautų.

K. V.

13 GUBERNATORIŲ SVARSTO MAISTO KLAUSIMĄ

Trylikos rytinių valstijų gubernatoriai buvo suvažiavę New Yorke pasitarti maisto klausimu. Rytinėse valstijose maisto trukumas jaučiamas aštriausia, nes čia yra daugiausia didelių miestų, kurių gyventojai maisto negamina.

APDAUŽĖ TRIS ANGLŲ KARO LAIVUS

Japonų kamikaze (saužudžių) orlaiviai užpuolė anglų karo laivus ir tris orlaivių nešiotojus lengvai sugadino. Laivai nedaug tenukentėjo ir dalyvauja toliau Pacifiko kovose.

KARO NUOSTOLIAI

Per paskutinę savaitę Amerikos karo nuostoliai siekė 6258 žmonėmis. Visi Amerikos karo nuostoliai iki šiol siekia 1,036,937 žmonių. Tiek yra žuvusių, sužeistų ir be žinios dingusių.

Karo sekretorius skelbia, kad Okinavoje, iki birželio 27 d. amerikiečiai turėjo tokius nuostolius: 8252 užmuštų, 34,165 sužeistų ir 1781 dingusių be žinios. Japonų nuostoliai Okinavoje buvo daug didesni: 107,046 japonai buvo užmušti ir 10,578 paimti į nelaisvę.

TANŽERAS IR VĖL INTERNACIONALINIS MIESTAS

Paryžiuje amerikiečių, anglų ir francuzų atstovai tariasi dėl Tanžero miesto ir apylinkės likimo. Prieš karą Tanžeras buvo valdomas bendrai francuzų, anglų, ispanų ir italų. Karo metu Ispanijos diktatorius buvo pasigriebęs tą miestą. Dabar Franko turi grobį atiduoti ir Tanžer vėl bus tarptautinis miestas.

Karo gamyba

Pernai metais Amerika padirbo karo medžiagos už 61 bilioną dolerių. Tai yra daugiau amunicijos, negu padirbta 1943 metais, kada tam reikalui išleista 56 bilionai dolerių. Pernai pastatyti 30,889 laivai, padirbti 96,359 orlaiviai, tame skaičiuje 16,048 sunkieji bomberiai, 17,565 tankai, 595,330 trokų, 3,284 sunkiosios ir 7,454 lengvos kanuolės, 152,000 orlaivių rakietinių kanuolių ir 215,177 "bazukų" arba pustrečio colio prieštankinių kanuolių ir galybė visokios amunicijos.

Apskundė skerdyklų kompaniją

Kainų administracijos ofisas praneša, kad jis apskundė J. Cohen skerdyklų kompaniją Brightone. Byla užvesta federalio teismo rumuose. Cohen yra kaltinamas už spekuliaciją, už ėmimą didesnių kainų, negu leidžia kainų administracija.

Šuo raketierius, papiovė šešias vištas

Brightono apylinkės farmeriai pastaruoju laiku ėmė pasigesti vištų. Tai vienur, ati kitur iš nakties dingdavo vištos. Buvo skundų policijai, patys farmeriai saugojo vištas, bet vis nepavykdavo pagauti vagišių.

Pagaliau, jis buvo sučiuptas. Mat, užsimanė imti daugiau, negu pajėgė apžioti.

Pasirodė, kad tas raketierius yra rudas šuo. Įlindęs vieno farmerio vištininkan jis sukėlė didelį triukšmą, papiovė šešias vištas, bet tik su viena bandė pabėgti.

Šuo buvo pagautas ir atiduotas policijai. Kadangi nėra žinios, kam jis priklauso, per kurį laiką policija jį laikys ir jei neatsišauks savininkas, šuo bus nušautas.

Šįmet Liepos Ketvirtoji Bostone praėjo ramiai. Niekur nesimatė fejerverkų, nebuvo ir kitokio triukšmo. Tik miesto gatvės ir užmiesčio keliai buvo pilni automobilių. Aukų skaičius ir po visą Ameriką šiais metais buvo tik 93 žmonės.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ISTORIJA

SU SPALVUOTU ŽEMLAPIU.

Šitas veikalas parodo, kaip nuo 1905 metų revoliucinės Lietuvos spėkos vedė kovą su caro valdžia, ir kaip tuo pačiu laiku kunigai tą valdžią rėmė ir gynė; kaip paskui revoliucija paėmė viršų, kaip Lietuva likos paliuosuota iš po caro valdžios ir kaip ji buvo apskelbta respublika. Pridėtas didelis spalvuotas žemlapis parodo dabartinės Lietuvos rubežius ir kaip šalis yra padalyta į apskričius. Tai yra vienatinė knyga, kuri parodo, kaip gimė Lietuvos Respublika ir kaip ji išrodo. Čia telpa visi svarbesni dokumentai: Steigiamojo Seimo nutarimai, taikos sutartis su bolševikais, sutartis su latviais, aprašymas visų mušių su lenkais ir tt. Yra tai ne knyga, bet tiesiog žibintuvas, kuris apšviečia visą Lietuvą iš lauko ir iš vidaus.

Kaina $1.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass.

TEISINGAS PATAREJAS

"Teisingas Patarėjas" aiškina daugiausia lyties ir sveikatos reikalus. Bet jis taip pat nušviečia ir daugybę kitų dalykų. Jis pasako beveik viską, kas žmogui reikia žinoti.

Tai yra vienintėlis veikalas, kuris neužims jusų laiko ilgais pasakojimais ir nuobodžiais išvadžiojimais, bet trumpais ir aiškiais žodžiais pasakys jums atvirą tiesą: kas reikia daryt, o ko nereikia, kad butų galima be baimės naudotis gyvenimo smagumais ir nepadaryti klaidos. "Teisingas Patarėjas" atsakys jums net į tokius klausimus, kurių jųs kartais nenorėtumėt ir savo gydytojo klausti. Beveik kiekvienas lyties klausimas jame nušviestas, beveik kiekvienas "sekretas" išaiškintas.

Štai keliatas tų klausimų, kuriuos aiškina "Teisingas Patarėjas:"

Ką reiškia meilė ir iš kur ji pareina?

Kaip atsirado ir ką reiškia bučkis?

Ką reiškia "pirmosios nakties teisė," kuria seniau naudojosi kunigai ir dvarponiai?

Ką reiškia šlubinis žiedas? Balta jaunosios šlėbė? Jaunosios šydas? Ryžių barstymas jauniems ant galvų? "Medaus Mėnuo?"

Kas reikia jaunai merginai žinoti prieš ištekėjimą kad nepadaryti klaidos?

Kokio amžiaus geriausia tekėti ir vesti?

Kas reikia žinoti pirmą naktį? Šito nepasako jauniems nei tėvai, nei bažnyčia, nei mokykla. O klausimas labai svarbus, nes nuo jo priklauso gyvenimo laimė ar nelaimė. Bet ką visi slepia, tą atvirai pasako "Teisingas Patarėjas."

Arba Gimdymo Kontrolės Klausimas. Turėt ar neturėt vaikų? Tai opiausis kiekvienos šeimynos klausimas. Ir "Teisingas Patarėjas" čia patiekia įdomių informacijų.

Ar galima nustatyt busimo kudikio lytis iš kalno? D-ras Reeder sako, kad galima, ir "Teisingas Patarėjas" paduoda jo nurodymus, kaip tai padaroma.

Kodėl tulos moterys neturi vaikų, kad ir labai nori? "Teisingas Patarėjas" ir šitą klausimą atsako.

Kokius vyrus moterys myli? Kokias moteris myli vyrai? Arba kokios moterys neprivalo tekėti? "Teisingas Patarėjas" pasakys jums viską.

Kas reikia žinoti, kad vaikai butų sveiki ir gražus? Kaip turi užsilaikyti neščia moteris? Kaip reikia auginti kudikį?

Moteries anatomija ir fiziologija.

Kodėl kunigams turėtų but uždrausta kalbėt apie šeimyniškus reikalus?

Į visus šiuos klausimus "Teisingas Patarėjas" atsako aiškiai ir nieko neslepdamas.

Knyga gražai, su paveikslais, 223 puslapių, stiprias audimo apdarais.

Be to, "Teisingas Patarėjas" pasakys Jums trumpai ir aiškiai: Kaip prasidėjo pasaulis?—Iš kur ir kaip atsirado žemė?—Kaip atsirado žmogus ant žemės?—ir daug-daug kitų įdomių dalykų.

"Teisingo Patarėjo" parašymui buvo sunaudoti tokie mokslo veikalai, kaip Welliso "Pasaulio Istorija," Jordano "Evoliucijos Pagrindai," McCabe'o "Civilizacijos Evoliucija," Boelsche's "Žmogaus Evoliucija," D-ro Gates "Sexual Thruths" ir daugybė kitų. Tai kartu mokykla ir papuošimas namuose. Kaina $1.50 Užsisakykit "Teisingą Patarėją."

KELEIVIS

636 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

Vietinės Žinios

BOSTONO LIETUVIAI MINĖJO LIEPOS KETVIRTĄ

Pasisakyta už nepriklausomą Lietuvą; kalbėjo Walsh, Laukaitis ir kiti, buvo meno programa

Liepos 4 d. So. Bostono High School auditorijoj įvyko Bostono lietuvių masinis mitingas-prakalbos. Prakalbas ruošė Bostono Lietuvių Komitetas Lietuvos Nepriklausomybei Ginti.

Mitingą atidarė komiteto pirm. adv. J. Grigalius. Paaiškinęs mitingo tikslą ir svarbą, adv. Grigalius pakvietė Dr. Jakimavičių buti pirmininku.

Mitingas buvo pradėtas su Amerikos ir Lietuvos himnais, kuriuos sugiedojo dain. Antanėlis ir Paura. Po to buvo pakviestas kalbėti Bostono laikinasis majoras J. Kerrigan.

Kerrigan kalbėjo apie Amerikos kolonistų kovas už savo laisvę: apie tai, kaip buvo paskelbta nepriklausomybės deklaracija ir kaip iš trylikos kolonijų, turėjusių vos ketvertą milionų gyventojų šiandien yra išaugusi milžiniška valstybė, turinti virš 133 milionus gyventojų. Be to, Kerrigan pasisakė už nepriklausomą Lietuvą, ragindamas lietuvius kovoti už savo tėvų krašto laisvę.

Antras kalbėjo senatorius David I. Walsh. Jo kalba buvo ilgoka ir prielanki lietuviams. Senatorius smerkė bolševikiškus agresorius, kurie smurto keliu pasigrobė Pabalčio respublikas ir savo grobio nemano atsižadėti. Be to, Walsh reiškė apgailavimo, kad demokratinės valstybės, jų tarpe ir Amerika, nuolankauja Maskvos agresoriams. Senatorius tačiau mano, kad tas nuolankavimas turės pasibaigti. Lietuva atgaus savo nepriklausomybę ir laisvę. "Lietuvos žmonėms Rusija yra simbolis tokios pat agresijos, kaip ir Vokietija"— sakė Walsh. "Lietuva nenori nei rusiškų, nei vokiškų, nei kitokių valdonų, ji bus laisva!"

Trumpai kalbėjo adv. Kalinauskas, po jo kalbos rinkta aukos kovai už Lietuvos laisvę. Surinkta arti 300 dol.

Ivoškienės vadovaujama vaikučių grupė gražiai pasirodė, ji susilaukė gausių publikos aplodismentų.

Trumpai kalbėjo adv. Šalna ir buvo pakviestas kalbėti SLA prezidentas adv. W. F. Laukaitis, kuris nuo A. L. Tarybos buvo nuvykęs į Jungtinių Tautų konferenciją San Franciscoj. Pasakė, ką jis mano apie čia gimusių lietuvių kovą už savo tėvų krašto nepriklausomybę ir ko buvo pasiekta San Francisco konferencijoje. P. Laukaitis griežtai atsiribojo nuo "pigių bloferių" lietuvių tarpe, kurie giriasi "misijomis" ir suvedžioja žmones, nešdami į lietuvių tarpą nevienybę.

Tuo ir baigėsi Bostono lietuvių masinis mitingas. Reikia pasakyti, kad šį kartą nebuvo tiek publikos, kiek galėjo buti. Dalinai gal dėl to, kad šis mitingas buvo paskubomis suruoštas. Dalinai yra kaltas ir musų žmonių nerangumas.

Mitinge buvo vienbalsiai priimta rezoliucija už nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą. Rezoliucijos kopijos nutarta išsiuntinėti musų valstybės pareigunams, taipgi kitų valstybių atsakingoms įstaigoms. **Rep.**

Susižeidė Dorchesterio lietuvis, Butkevičius

Kendall Square požeminio geležinkelio stotyje skaudžiai susižeidė senas Dorchesterio gyventojas Juozas Butkevičius. Jisai ėjo iš darbo ir nupuolė stoties laiptais, persiskeldamas galvą.

Butkevičius buvo nuvežtas į Cambridge miesto ligoninę, jo gyvastis pavojuje.

Armija giria Stasį Gaputį

Cpl. Stasys Gaputis, kurio dėdės Martinas ir Antanas Gapučiai gyvena South Bostone, šiomis dienomis atvyko namo pasisvečiuoti.

Ryšium su jo atostogomis, iš armijos mums prisiųsta šitokių informacijų:

Stasys Gaputis yra geras artileristas. Jo 105 howitzerų batarija išleido arti 30,000 šovinių ir tuo budu padėjo išmušti nacių armijas iš Belgijos ir Olandijos atgal į Vokietiją ir nugrudus jas šimtus mylių atgal susišiekė su rusais ties Torgau, prie Elbos upės.

Dalyvavęs Belgijos, Olandijos ir Vokietijos kovose, Stasys Gaputis turi medalį už gerą elgėsį, kaspiną su kovos žvaigždėmis ir vieną medalį už tarnybą iki Pearl Harbor.

Nuo savęs galiu pridurti, kad Gapučiai yra ilgamečiai "Keleivio" skaitytojai ir rėmėjai.

Juozas Šliažas mirė vokiečių nelaisvėj

Lietuvių Šliažų šeimyna South Bostone gavo iš armijos pranešimą, kad jų sunus, Juozas Šliažas, mirė vokiečių karo nelaisvėj. Jis pateko nacių nelaisvėn Belgijoj, kuomet vasario mėnesį vokiečiai padarė paskutinį puolimą prieš amerikiečius.

Šunes nuveikė policiją

Važiuodamas savo automobilium staiga mirė senas worcesterietis, R. Mears. Mirties priežastis buvo širdies liga.

Nelaimės metu Mears'o automobily buvo keturi šunes. Kada atvyko policija ir bandė imt lavoną, šunes jos neprileido. Kova tęsėsi per 20 minučių ir policija ją pralaimėjo. Teko šaukti mirusio dukterį, kuri išprašė šunis ir leido policijai paimti jos tėvo lavoną.

FARMERIAI PADEDA JUODOSIOS RINKOS ŠMUGELNINKAMS

Kainų administracija gal paims nagan visus

Kainų administracija praneša, kodėl Mass. valstijos gyventojai neturi nei kiaušinių, nei vištų. Vištas ir kiaušinius superka atvykę iš New Yorko juodosios rinkos šmugelninkai. Už tuziną kiaušinių jie moka po 80 centų ir po dolerį. Už svarą gyvos vištos moka po 60 ir po 75 centus.

Viliojami tų pasakiškų kainų, farmeriai savo produktus parduoda šmugelninkams. Teisėto verslo biznieriai negali nieko nusipirkti.

Kainų administracijos žmonės tyrinėjo farmerius — žinoma, nepasisakydami kas jie yra. Farmeriai jiems sakę taip:

"Dabar laikas pasipelnyt, nes po karo vėl ateis sunkios dienos."

OPA žmonės sako, kad prie kiekvienos didesnės farmos dabar galima matyt lentų su užrašais: "Fresh Eggs and Chickens." Bet Bostono pirkliai jų negauna; jiems pasakoma, kad "nėra" kiaušinių, "nėra" ir vištų. O kada atvažiuoja juodosios rinkos pirklys iš New Yorko, atsiranda ir kiaušinių ir vištų.

Kainų administracija svarsto priemones kovai su tuo šmugeliu.

Bostone gaminama arkliena

Bostono dienraščiai rašo, kad dvi mėsos kompanijos čia prajusios gaminti ir pardavinėti arkliena. Per savaitę esą išleidžiama 10 vagonų arklienos. Pirma žmonės nenorėjo jos pirkti, bet dabar jau apsiprato ir perka. Kai pareikalavimas padidėjo, tai mėsininkai ir kainą pakėlė.

Arkliena čionai atvežama iš Iowa ir Montana valstijų, kur yra daug laukinių arklių.

Reikalauja ištirti padėtį maisto rinkoje

United American War Veterans organizacija šiomis dienomis turėjo posėdį ir nutarė pasiųst specialią delegaciją į Washingtoną. Delegacija įpareigota reikalauti, kad federalė vyriausybė ištirtų padėtį maisto rinkoje, nes kaip šiandien esti, maisto rinką baigia apsėsti spekuliacijos šarančiai.

Lankėsi svečiai

Musų redakcijoj lankėsi du malonus svečiai, drg. K. Bukaveckas iš Cliffside, N. J. ir drg. A. Jonaitis, iš Brooklyno. Abu draugai yra Lietuvių Darb. Draugijos Vyk. K-o nariai. Bostone svečiai pabus keletą dienų.

Ruošiasi suvaržyti juodąją rinką

Kainų tvarkymo administracija ruošiasi suvaržyti juodosios rinkos veiklą. Sakoma, kad nuo liepos 15 d. skerdyklos turės dėti ant mėsos kainų administracijos antspaudą. Jeigu mėsa bus neantspauduota, ji skaitysis juodosios rinkos mėsa ir pardavėjai bus persekiojami.

Rimti padėties stebėtojai tam netiki. Vietoj antspaudų, jie siulo suregistruoti gyvulius, kad farmeriai negalėtų juos parduoti juodosios rinkos spekuliantams.

Iš laivų statybos paleido 15,000 darbininkų

Bethlehem kompanijos Hingham laivų statybos įmonė, kurioj pernai dirbo virš 21,000 darbininkų, dabar dirba tik apie 6,000, kiti jau paleisti iš darbo. Vieni jų susirado darbo kitose įmonėse, kiti da vaikšto be darbo, bet tokių esą nedaug.

Tos kompanijos įmonėse dirbo nemažai ir moterų.

Yra bulvių, kada bulvės jau puva

Viena Bostono krautuvė pereitą savaitę paskelbė bulvių "bargeną." Tuoj subėgo buriai moterų ir bulves išpirko. Vėliau paaiškėjo, kad tas bulves pirkliai buvo nuslėpę, bet kada jos pradėjo puti, paleido į rinką, kaip "bargeną."

Gryžta vis daugiau Europos karo veteranų

I. Bostono prieplauką atvežama vis daugiau Europos karo veteranų. Pereitą savaitę atplaukė trys dideli laivai. Šią savaitę jų atplauks daugiau.

Veteranus pasitinka specialė komisija, su kariuomenės maršais ir dainomis.

Somervillėj, po numeriu 30 Maple St., pasikorė A. Gilligan, 50 metų vyras.

RADIJO PROGRAMA

Lietuvių Radijo Korporacijos programa ateinantį nedėldienį iš WORL stoties. 950 kilociklių, tarp 9:30 ir 10:30 ryto, bus tokia:

1—Armonistas Jerry Tramontozzi iš Brightono.

2—Dainuos Vinc. Motiejaitis iš Worcesterio, akompanuos Marijona Mešikenė.

3—Pasaka apie Magdutę

Po programos parašykite savo įspudžius ir nusiųskite šiuo adresu: WORL Station, Lithuanian Program. Boston, Mass. **S. Minkus.**

NAMAS IR 25 AKRAI MIŠKO

Moderniškas 6 kambarių namas, maudynė ir geras sun porch, įvesta garo šilima. Yra du garažai; vienas murinis dviem karam, kitas vienam. Yra 25 akrai miško. Gali but išparduotas lotais. Dauguma žemės prie vieškelio. Keturios mylios nuo City Hall. Pusė mylios nuo miesto linijos. Parsiduoda už $5,800 cash.

Kreiptis: 405 Stafford St., Worcester 3, Mass. (37)

Kaltina geležinkelių kompanijas

Massachusetts karo veteranų (legionierių) vadas Riley kaltina geležinkelių kompanijas, kad jos skriaudžia iš fronto gryžtančius veteranus. Pinigingi civiliniai žmonės gauną gerą maistą, o veteranams duodami "tik likučiai."

Boston and Maine geležinkelių kompanija sako, kad ji nedaranti skirtumo. Už pietus valdžia skiria kareiviui vieną dolerį ir jis gaunąs dolerio vertės.

Kova prieš karvelius

Majoras Kerrigan liepė apvalyti miesto rotužę nuo karvelių, bet niekas nežinojo kaip tai padaryti. Nežino nei pats Kerrigan.

Gubernatorius nori $33,000,000

Massachusetts gubernatorius pareikalavo, kad legislatura užgirtų $33,627,750 biudžetą statybos darbams. Už tuos pinigus jisai sakosi pristatytų daugiau ligoninių, bent vieną naują kalėjimą ir t.t. Kadangi valstijos iždė tiek pinigų nėra, tai gubernatorius siulo užtraukti paskolą.

Išrodo, kad šitą valstiją politikieriai visiškai paskandins skolose. Gyventojai negalės nei procentų išmokėti.

NAIKINAM BRUDĄ
(Bug Extermination)
Naikinam blakes, tarakonus, žiurkes, peles ir t.t. Nei rupesčio, nei vargo. (31)
AUDLEY EXTERMINATING CO.
94 Maywood St., Roxbury, Mass.
Tel. GARrison 3535

LINKSMIAUSIĄ, DIDŽIAUSIĄ, VISŲ LAUKIAMĄ

PIKNIKĄ ir BOND RALLY

— Rengia —

LIETUVIŲ RADIO KORPARACIJA

NEDĖLIOJ, LIEPOS-JULY 15 DIENĄ

KEISTUČIO DARŽE, Oakland Grove, E. Dedhame

Puiki, įdomi programa, kaip tai, I. J. Fox kompanijos vadovaujant Bernardui Koričiui, magikas "CAMERON the Mysterious," dainuos 11 metų jaunuolis, Vincukas Motiejaitis iš Worcesterio, kuris turi nepaprasčiausią balsą visoje Amerikoje tarp lietuvių iš jaunuolių to amžiaus; dainuos Birutės Radio Choras ir Kvartetas. Bus "Miss Victory" kontestas, linksmos muzikos gros merginų Helen's Polka Dots orkestras; gardžių valgių ir gėrimų, ir bus good time visiems.

Galėsit įsigyti sekamas dovanas:

1—I. J. Fox kailinis koutas.
2—Colonial Maple Bedroom Setas.
3—Porcelain Top Dinette Setas.
4—Studio Couch ir tris pillows.
5—$35 Lapel Pin ir Earring Setas.
6—10 piece Leather Military Setas.
7—$20 Permanent Wave.
8—Electric Table Lamp.

Pirkit Bonus šiame piknike nuo pigiausios iki brangiausios kainos, kad greičiau užbaigti karą su Japonija. Rengkitės dabar ir susitarkit su draugais susitikti nedėlioj, July 15-tą, Keistučio Darže, Oakland Grove, E. Dedhame, Lietuvių Radio Korp. Bond RALLY ir 11 metų sukaktuvių RADIO PIKNIKE.

Brangus Radio Klausytojai: Jųs girdėjot mus per paskutinius 11 metų kas sekmadienio-nedėlios rytą 9:30 iki 10:30 val. ryte, per radio stotį WORL, dabar MUMS ir MUSŲ DALYVIAM butų labai malonu susitikti asmeniškai su **jumis** per šį pikniką.

STEPONAS MINKUS, Programų Vedėjas.
VALENTINA MINKIENĖ, Muzikos Vedėja.

Directions to Oakland Grove, Keistutis Park:

Take Boston Elevated from anywhere in Boston to Forest Hills; then take Dedham Car via Washihngton St. to Grove St., East Dedham.

BY AUTO—Route 128 from anywhere to Dedham, then to East Dedham.

Tel. SOU. 4645

Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL $10.
SOFT, CREAM-OIL PERMANENT $8.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
OTHER PERMANENTS FROM $5. TO $50
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorious Surroundings.
at
CASPER'S Beauty Salon
738 E. Broadway, South Boston, Mass.
Hours: 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims Yra

SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas

Pagamina gerus lietuviškus pietųs, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai patarnauja. (11-24)

258 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Reikalingos Moterys

Dišių plaut

$24 į savaitę su valgiu, arba $27 be valgio. Dirbt 6 dienas. Darbas pastovus ir vieta smagi. Kreiptis tuoj pas

BLINSTRUB'S
304 Broadway, So. Boston

BORIS BEVERAGE CO.

220 E Street, South Boston

Pristato toniką, vyną ir visokios rušies alų baliams, vestuvėms į namus ir sales. (-)

Savininkai:
Jonas Arlauskas ir
Juozas Skendalis.
Telef.: SOU 3141.

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 ORIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

DR. D. PILKA
Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8
506 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas: SOUth Boston 1320

Tel. TRObridge 6330
Dr. John Repshis
(REPŠYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir Šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto
278 HARVARD STREET
kamp. Inman St., arto Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.

Tel. 28624 Gyv. 31132
Dr Joseph A Gaidis
OPTOMETRISTAS
Valandos: 9 iki 12
nuo 2 iki 5
nuo 7 iki 9
Seredom 9 iki 12
ir susitarus
AKIŲ DAKTARAS
Ištaisau defektuotas akis ir tinkamu laiku sugrąžinu šviesą. Išegzaminuoju ir priskiriu akinius.
114 Summer Street
LAWRENCE, MASS.

Dr. Leo J. Podder
Iš Leningrado.
Specializuoja Vyriškų organų nusilpnėjime. Gyvenimo permainų moterų. Moterų ir Vyrų ligas Kraujo ir Odos Ligas.
Valandos: nuo 10 iki 12 dieną nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakaro
180 HUNTINGTON AVE.,
BOSTON, MASS.
Tel. Commonwealth 4570

Tel. SOU 2305
DAKTARAS
J. L. Pašakarnis
OPTOMETRISTAS
Ofiso valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vakaro
Seredomis:
Nuo 9 ryto iki 12 dieną
447 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

DR. G. L. KILLORY
60 SCOLLAY SQUARE, Room 27
BOSTON. Tlef. Lafayette 2371
arba: Somerset 2044-J
SPECIALISTAS KRAUJO, INKSTŲ IR NERVŲ LIGŲ
Daro Kraujo Patikrinimą
Valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vak. kasdien
Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUSTYTOJAI (Insured Movers)
Perkraustom čia pat ir į tolimas vietas.
Saugi priežiura, kaina prieinama
326 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 4618

BROCKTONE GERIAUSIA VIETA UŽEITI VYRAMS IR MOTERIMS
yra pas
STEVĘ BAGDONĄ
Jis pagamina lietuviškų kilbasų su rukščiais kopustais, paukštienos ir kt. (30)
Ir jis turi gerų gėrimų, stiprių ir lengvų.
595 So. Main Street, Brockton, Mass.

Subatos Lenktynės
The *PAUL REVERE* Handicap
Pridėta $5000. Vaikai Neleidžiami

Post Time 2:30
8th Race 6 P.M.
SUFFOLK DOWNS